

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

HYVÄ OPISKELIJA OHJAUS TYÖYKSIKÖN ETUNA

Kirjallisuuskatsaus hoitotyön opiskelijaohjauksesta ohjaajan näkökulmasta

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Sosiaali- ja terveysala
Hoitotyön koulutusohjelma
Sairaanhoitaja
Opinnäytetyö AMK
Kevät 2013
Tiina Raunio
Sonja Sulonen

Lahden ammattikorkeakoulu
Hoitotyön koulutusohjelma

RAUNIO, TIINA & SULONEN, SONJA:

Hyvä opiskelijaohjaus työ-
yksikön etuna - Kirjalli-
suuskatsaus hoitotyön opis-
kelijaohjauksesta ohjaajan
näkökulmasta

Hoitotyön suuntautumisvaihtoehdon opinnäytetyö, 42 sivua, 27 liitesivua

Kevät 2013

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tarkoituksena oli kehittää opiskelijaohjauksen laatua Päijät-Hämeen keskussairaalassa. Tavoitteenamme oli kuvata opiskelijaohjauksen laadun ja omaohjauksen onnistumisen keskeisimmät tekijät ohjaajan näkökulmasta. Opinnäytetyö oli hankkeistettu ja teimme sen Päijät-Hämeen keskussairaalalle, jolla on mahdollisuus hyödyntää kirjallisuuskatsauksen tuloksia kehitteillä oleviin opiskelijaohjauksen laatusuosituksiin. Opinnäytetyön toteutusmuotona käytimme kirjallisuuskatsausta. Aineisto analysoitiin induktiivisella sisällönanalyysillä.

Tutkimuskysymykset olivat: Millaisena opiskelijaohjausta kuvataan valituissa tutkimuksissa? Millaiset ovat omaohjaajan ominaisuudet valituissa tutkimuksissa? Mitkä tekijät edistävät omaohjauksen ja ohjaussuhteen onnistumista?

Kirjallisuuskatsauksen 17 hoitotyön opiskelijaohjausta käsittelevää tutkimusta olivat joko pro gradu- tutkielmia, väitöskirjoja tai tutkimusartikkeleita. Jokaisella tutkimuskysymyksellä oli omat aiheita käsittelevät tutkimukset. Ensimmäisen tutkimuskysymyksen keskeisimmät tulokset olivat, että opiskelijaohjauksen edellytys on se, että opiskelijalla tulee olla nimetty ohjaaja ja harjoitteluyksikön ilmapiin tulee olla opiskelijamyönteinen. Ohjauksen tulee olla sisällöltään etenevää toimintaa ja ohjauksen tulee tähdätä opiskelijan tavoitteiden saavuttamiseen, teorian ja käytännön yhdistämiseen sekä positiivisiin oppimiskokemuksiin. Toisen tutkimuskysymyksen keskeisimmät tulokset olivat, että omaohjaajalla on suuri vaikutus opiskelijan motivoitumiseen hoitotyössä oppimisessa, sekä siihen kuinka opiskelija pystyy harjoittelujaksollaan sisäistämään uusia asioita. Omaohjaajan tehtävänä on huolehtia opiskelijan käytännön asioista, sekä huolehtia, että opiskelija saa oppimisvalmiuksiinsa sopivia tehtäviä harjoittelun aikana. Omaohjaajan ja opiskelijan yhteistyön on tärkeää muodostua vastavuoroiseksi niin, että omaohjaaja voi kokea antavansa, sekä saavansa jotakin ohjatessaan opiskelijaa. Kolmannen tutkimuskysymyksen keskeisimmät tulokset käsitelivät ohjaussuhteen onnistumista edistäviä tekijöitä. Ohjaajan tulee omata riittävät ohjausvalmiudet, yhteistyötä tulee olla riittävästi organisaation, opettajan ja ohjaajan sekä työyhteisön välillä ja ohjausmateriaalia tulee olla riittävästi, jotta ohjaus on laadukasta.

Avainsanat: opiskelijaohjaus, hoitotyö, ohjaaja, omaohjaaja

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in nursing

RAUNIO, TIINA & SULONEN, SONJA:

Good student guiding is a benefit for the workplace – literature review about nursing student guiding from the mentors' point of view

Bachelor's Thesis in nursing science 42 pages, 27 appendices

Autumn 2013

ABSTRACT

The purpose of this thesis was to improve the quality of student guiding in the central hospital of Päijät-Häme. Our goal was to try to describe the crucial factors in succeeding at student guiding quality and personal guiding. The thesis was a project and it was carried out for the central hospital of Päijät-Häme. They have a chance to utilize the results of this study in their own student guiding quality criteria. We used literature review in the execution form in this thesis. The material was analyzed by inductive content analysis.

The research questions were: How do the selected studies describe student guiding? What kind of qualities does a personal guide have in the selected studies? What factors improve the personal guiding and guidance relation in the selected studies?

The seventeen studies about nursing student guiding that we used in this thesis were master's thesis studies, dissertations or exploratory articles. Each research question had its own studies that handled the subject. The main results for the first research question were that the requirement for student guiding is that you have to have a named mentor for the student and the practice unit must have student positive atmosphere. The content guidance must be a continuing process and guidance must aim at achieving students' goals, combination of theory and practice and positive learning experiences. The main results of the second research question were that personal mentor has a great influence on students' motivation in learning and also on that how students can assimilate new things. Personal mentor's job is to take care of students' practical things and assure that the student has the right tasks for his/her learning readiness during the practical training. The main results of the third research question dealt with the factors that improve guidance relation. Mentors must have the adequate guidance readiness, there must be enough cooperation between the organization, teachers and mentors as well as with the work place. Furthermore, the guiding material should be sufficient so that the guidance is of good quality.

Key words: student guidance, nursing, mentor, personal mentor

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TARKOITUS JA TAVOITE	2
3	HOITOTYÖN OPISKELIJA OHJAUS KÄYTÄNNÖN HARJOITTELUSSA	3
3.1	Hoitotyön opiskelijaohjaus	3
3.2	Omaohjaajan ominaisuudet ja rooli	5
3.3	Ohjaajan ohjausvalmiudet	6
4	MENETELMÄ, AINEISTO JA ANALYYSIMENETELMÄ	9
4.1	Kirjallisuuskatsaus	9
4.2	Aineiston haku	10
4.3	Aineiston analyysi	11
5	KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TULOKSET	14
5.1	Hoitotyön opiskelijaohjaus valituissa tutkimuksissa	14
5.2	Omaohjaajan ominaisuudet valituissa tutkimuksissa	17
5.3	Ohjaussuhteen onnistumista edistävät tekijät	22
6	POHDINTA	27
6.1	Luotettavuus ja eettisyys	27
6.2	Tulosten tarkastelua	30
6.3	Tulosten hyödynnettävyys ja jatkotutkimusehdotukset	33
	LÄHTEET	36
	LIITTEET	41

1 JOHDANTO

Sairaanhoitajien koulutukseen kuuluu tärkeänä osana käytännön harjoittelu erilaisissa terveydenhuollon yksiköissä. Harjoittelun tavoitteena on sairaanhoitajaopiskelijoiden perehdyttäminen oman alansa työtehtäviin, sekä teoreettisen tietoperustan ja käytännön työn yhdistäminen. (Kukkola 2008, 3.) Sairaanhoitajakoulutus on koko laajuudeltaan 210 opintopistettä, josta ammattitaitoa edistävänä harjoitteluna toteutetaan 90 opintopistettä. Ammattikorkeakouluissa on yhtenäinen käytäntö, joka vastaa Euroopan parlamentin, sekä neuvoston ammattipätevyyden tunnustamisesta antaman direktiivin 2005/36/EY kliinistä opetusta. (Terveysalan ammattikorkeakoulutus 2005 - työryhmä, 70.) Harjoittelu on siis merkittävässä osassa opiskelijan ammatti-identiteetin kehitykselle ja siihen, millainen sairaanhoitaja opiskelijasta kasvaa. Kaikkein merkittävin tekijä opiskelijan oppimisen kannalta on omaohjaaja. (Kukkola 2008, 1.) Teemme opinnäytetyön työelämälähtöisesti yhteistyössä Päijät-Hämeen keskussairaalan kanssa. Heiltä on tullut pyyntö opiskelijaohjauksen laatuun vaikuttavien tekijöiden tarkastelulle ohjaajan näkökulmasta. Aihe on myös opiskelijaohjauksen kehityksen kannalta aina ajankohtainen, mutta erityisesti nyt kun vuoteen 2020 mennessä kolmannes julkisen sektorin sairaanhoitajista jää eläkkeelle (Lahti 2006).

Sairaanhoitajan ohjaustaidot ovat osa hänen ammattitaitoaan ja työnkuvaa, joten ohjaustaidoissa tarvitaan jatkuvaa kehittämistä. Opiskelijoiden ohjatun harjoittelun laatua kehittämällä voidaan osaltaan vaikuttaa terveydenhuollon työvoimatarpeisiin (Övermark 2008, 2). Laadulliseen opiskelijaohjaukseen panostamalla on myös hyvä mahdollisuus rekrytoida uusia työntekijöitä (Puttonen 2009, 7). Teemme opiskelijaohjauksen laatuun vaikuttavista tekijöistä kirjallisuuskatsauksen, joka noudattaa systemaattisen kirjallisuuskatsauksen vaiheita. Aineiston analysoimme induktiivisella sisällönanalyysillä. Tarkoituksenamme on tuoda esiin jo tutkittua tietoa sairaanhoitajaopiskelijan ohjauksesta ja ohjauksen motivaatioon sekä onnistumiseen vaikuttavia tekijöitä. Nostamme myös esiin omaohjauksen tärkeyden. Päijät-Hämeen keskussairaala on luomassa omia opiskelijaohjauksen laatukriteereitä ja opinnäytetyömme tulokset luovat teorian pohjan niille.

2 KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TARKOITUS JA TAVOITE

Opinnäytetyömme tavoitteena on kuvata opiskelijaohjauksen laadun ja omaohjauksen onnistumisen keskeisimmät tekijät ohjaajan näkökulmasta. Tarkoituksena on kehittää opiskelijaohjauksen laatua Päijät-Hämeen keskussairaalassa. Päijät-Hämeen keskussairaalalla on mahdollisuus hyödyntää tutkimuksemme tuloksia heidän kehitteillä olevissa opiskelijaohjauksen laatusuosituksissaan.

Tutkimuskysymyksemme rakentuvat opiskelijaohjauksen laatuun vaikuttavien tekijöiden ympärille:

- Millaisena opiskelijaohjausta kuvataan valituissa tutkimuksissa?
- Millaiset ovat omaohjaajan ominaisuudet valituissa tutkimuksissa?
- Mitkä tekijät edistävät omaohjauksen ja ohjaussuhteen onnistumista?

3 HOITOTYÖN OPISKELIJA-OHJAUS KÄYTÄNNÖN HARJOITTELUSSA

Saarikosken, Kailan ja Leino-Kilven (2009, 165) mukaan ammattikorkeakoululain mukaisessa käsitteistössä terveydenhuollon työelämässä tapahtuvaa opiskelua kutsutaan harjoitteluksi. Kliininen hoitoympäristö mahdollistaa sellaiset puitteet opiskelijalle, joissa hänellä on mahdollisuus olla suoraan vuorovaikutuksessa opittavan asian kanssa sekä mahdollisuus teorian ja käytännön integrointiin (Saarikoski ym. 2009, 164). Jääskeläisen (2009, 5) mukaan käytännön harjoittelua pidetään terveysalan koulutuksen ja ammatin oppimisen ytimenä. Kaikilla terveysalan ammattilaisilla on velvollisuus ohjata opiskelijoita ja ohjaajilla tulee olla vahva tieto-taito perusta. Tärkeää on, että opiskelijan ja ohjaajan välisessä suhteessa hoitotyön ydinaineokset, hoitotyössä tarvittavat tiedot ja taidot välittyvät kokeneelta asiantuntijalta uransa alkuvaiheessa olevalle tulevaisuuden ammattilaiselle. (Puttonen 2009, 11.) Velvollisuus osallistua opiskelijoiden ohjaukseen on mainittu kansanterveyslaissa (1972/66) sekä sairaaloiden ja hoitolaitosten omissa jotosäännöissä (Jääskeläinen 2009, 19). Seuraavassa käsittelemme harjoitteluun ja asettamiimme tutkimuskysymyksiin liittyviä keskeisiä käsitteitä. Tässä osiossa tulee myös esiin se, mistä näkökulmasta tarkastelemme aihetta ja mille aiemmalle tiedolle perustamme opinnäytetyön.

3.1 Hoitotyön opiskelijaohjaus

Terveysalalla ammattikorkeakouluopintojen kliinistä oppimista eri terveydenhuollon yksiköissä kutsutaan ohjatuksi harjoitteluksi (Övermark 2008, 3). Saarikosken ym. (2009, 165) mukaan harjoittelun ohjaus tarkoittaa opiskeluun sisältyvien harjoittelujaksojen aikana toteutuvaa opiskelijan oppimisen tukemista. Opiskelijaohjauksen perusteet muodostuvat didaktisesta toiminnasta, pedagogisesta ilmapiiristä sekä suhtautumisesta opiskelijaan (Luoja 2011, 27). Ohjauksen tavoitteena on perehdyttää opiskelijat käytännön hoitotyöhön niin, että heidän on mahdollista soveltaa tietojaan ja taitojaan aidoissa tilanteissa sekä harjoitella potilaan selviytymiseen vaikuttavien tarpeiden tunnistamista ja niihin vastaamista erilaisin hoitotyön toiminnoin. Harjoittelun tarkoituksena on saavuttaa riittävät valmiudet tulevassa ammatissa toimimiseen sekä kasvaa vastuulliseksi ammattilaiseksi. (Jääske-

läinen 2009, 7.) Harjoittelussa muodostuva ohjaussuhde tarkoittaa ohjaajan ja opiskelijan välistä vuorovaikutussuhdetta, jossa kokenut hoitotyön asiantuntija koordinoi ja ohjaa käytännöntaitojen ja hoitotyöhön liittyvien ajattelu- ja päätöksentekoprosessien oppimisessa (Saarikoski ym. 2009, 165 - 166). Ohjauksen toimivuudella ja opiskelijan ammatillisella kasvulla sekä myönteisillä kokemuksilla on suuri vaikutus työyksiköiden työllistymiseen. Vuoteen 2020 mennessä kolmasosa julkisen sektorin sairaanhoitajista jää eläkkeelle. Samaan aikaan terveydenhuollon asiakkaiden määrä ja heidän hoidon tarpeensa tulevat lisääntymään. Huoli on, että onko sairaanhoitajia tulevaisuudessa riittävästi. (Lahti 2006.) Opiskelijaohjauksen tulee siis olla laadukasta ja positiivisiin kokemuksiin tähtäävää. Terveydenhuollon toimintayksikössä osastonhoitaja on avainhenkilö vastaamaan osaston ohjauksen laadusta. Opiskelijaohjauksen laatuun keskeisesti vaikuttavia tekijöitä ovat potilastyön aiheuttama kiire sekä ohjaajien ohjausvalmiudet ja sitoutuneisuus ohjaukseen. (Luojuus 2011, 28 - 29.) Kliinisen oppimisympäristön ja opiskelijaohjauksen laadun seuraamiseksi on kehitetty erilaisia seuranta indikaattoreita ja esittelemme yhden eniten käytetyistä, Mikko Saarikosken luoman harjoittelun CLES- arviointimittarin, lyhenne tulee sanoista ”Clinical learning environment and supervision scale”. Mittari on käytössä myös Päijät-Hämeen keskussairaalassa. (Saarikoski 2002, 6.) Käytämme CLES mittarin antamia valtakunnallisia tuloksia pohdinnassa tarkastellessamme opiskelijaohjauksen laatutekijöitä.

Ensimmäisenä CLES mittari otettiin käyttöön Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirissä. Sen jälkeen mittaria modifioitiin tavoitteena yhteismitallisuus ja mahdollisuus valtakunnalliseen vertailuun. Tällä hetkellä opiskelun ohjausta koskevaa tietoa kerätään lähes kaikissa sairaanhoitopiireissä. Mittarin tavoitteena on tasalaatuinen, laadukas ohjaus. CLES mittari kerättyä palautetietoa käsitellään puolivuositain työyksiköissä ja huomiota kiinnitetään alle tavoitetason jääviin keskiarvoihin ja pohditaan jatkotoimenpiteitä. CLES mittari toteutuu niin, että opiskelijat täyttävät jokaisen harjoittelujakson viimeisenä päivänä intranetistä löytyvän sähköisen ”opiskelijan ohjauksen laatukselyn”. Kyselyssä käsitellään tietoa ja opiskelijan taustasta ja opintojaksosta, ohjauksen toteutustavasta, harjoittelujakson ohjaus- ja oppimisprosessin liittyvistä ohjaus- ja arviointikeskusteluista, työyksikön ilmapiiristä, hoidon ja osaston ohjauksellisista lähtökohdista, ohjaussuhteen toimivuudesta ja hoitotyön opettajan toiminnasta. Näiden lisäksi opiskelijalla

on mahdollisuus vastata avoimeen kysymykseen, jossa hän saa vapaasti antaa palautetta harjoittelujaksosta. (Lipponen, Roto & Luojus 2011, 20.)

3.2 Omaohjaajan ominaisuudet ja rooli

Tässä opinnäytetyössä käytämme yksilöidyn ohjaussuhteen ohjaajasta nimitystä omaohjaaja (Saarikoski ym. 2009, 166). Ohjatussa harjoittelussa omaohjaajalla tarkoitetaan terveydenhuollon ammattihenkilöä, joka työskentelee opiskelijan harjoitteluyksikössä (Övermark 2008, 5). Käytännönharjoittelun omaohjaajana voi toimia sellainen ammattitaitoinen sairaanhoitaja, joka on pätevä koulutukseltaan, työkokemukseltaan ja ammattitaidoltaan. Ohjauksen toteutuminen vaatii ohjaajan ammatillisen vastuun, johon kuuluvat ohjausvalmiudet, sekä filosofinen ja eettinen pohdinta. Ohjaus on tavoitteellista ja aktiivista toimintaa, joka tapahtuu ohjaajan ja ohjattavan vuorovaikutussuhteessa. (Kukkola 2008, 3 - 4.) Opiskelijan ohjauksessa on tärkeää, että jokaiselle opiskelijalle nimetään omaohjaaja, sekä varaohjaaja, jotka täyttävät opiskelijan ohjaustarpeet. Opiskelijan ohjaajana tulee toimia harjoitteluyksikön kliinisen hoitotyön asiantuntija. (Jääskeläinen 2009, 7.)

Omaohjaajan keskeisimpiin tehtäviin kuuluvat oppimisen tukeminen, oppimisympäristöön perehdyttäminen, asiantuntemuksen jakamisen mahdollistaminen sekä vastuun kantaminen opiskelijan harjoittelusta (Elomaa ym. 2005, 27 - 28). Opiskelijan ja omaohjaajan olisi hyvä tavata ennen jakson alkamista, jolloin heidän olisi mahdollista tutustua toisiinsa ja ohjaaja voisi valmistaa opiskelijaa tulevaan harjoittelujaksoon (Kukkola 2008, 6 - 10). Harjoittelun aikana omaohjaaja auttaa opiskelijaa kasvamaan auttamalla häntä vaikeiden asioiden yli, opastamalla, opettamalla päätöksen tekoa ja informoimalla opiskelijaa. Omaohjaaja auttaa opiskelijaa tavoitteiden laatimisessa ja järjestää oppimistilanteita, sekä juurruttaa opiskelijalle ammatillista asennetta sairaanhoitajan työhön. Ohjaajan tulee olla jatkuvasti opiskelijan saatavilla tukemassa ja arvioimassa opiskelijaa. Luomalla hyväksyvä ilmapiiri opiskelijoita kohtaan saadaan oppimisympäristö oppijakeskeiseksi. Opiskelijan ohjauksessa ohjaajan rooli voi olla opiskelijakeskeinen tai opiskelijaa välttelevä. Opiskelijakeskeisessä ohjauksessa ohjaaja kohtelee opiskelijaa kollegana ja toimii joustavasti ohjaustilanteissa. Välttelevä ohjaaja ei kommunikoi

opiskelijan kanssa ja on hyvin kriittinen opiskelijaa kohtaan. (Kukkola 2008, 6.) Ohjaajan rooliin kuuluu olla opiskelijalle myös johtaja, opettaja, tarkkailija, arvioija ja palautteen antaja. Aikaisemmin ohjaaja toimi kontrolloijana ja arvostelijana, mutta nykyisin ohjaaja on enemmän kuuntelija, kyselijä, neuvoja ja myös itse oppija. Ohjaajan keskeisiin tehtäviin kuuluu myös olla läsnä ja auttaa opiskelijaa luottamalla hänen kykyinsä kasvaa ja kehittyä. (Heinonen 2004, 30.) Omaohjaajaa voidaan kuvata luotettavaksi neuvonantajaksi, johon sairaanhoitajaopiskelija voi tukeutua uudessa oppimisympäristössään (Kaihlanen 2010, 12).

Ohjatussa harjoittelussa hyvällä ohjaajalla on realistiset odotukset opiskelijan taidoista, sekä tarpeista siten ettei hän vaadi opiskelijalta liikaa. Ohjaajalla on käsitys siitä, millaisia oppimistilanteita osastolla on mahdollista tarjota ja soviteltava oppimistilanteita opiskelijan tavoitteisiin. Hyvä ohjaaja on tietoinen erilaisista oppimismenetelmistä ja osaa käyttää niitä. Hänen olisi myös hyvä selvittää ohjattavan opiskelijan oppimistyyli, jotta opiskelijan oppiminen olisi mahdollisimman tehokasta. (Kukkola 2008, 14 -16.) Jotta omaohjaus on mahdollista toteuttaa niin, että se on laadukasta ja opiskelijan oppimista edistävää, tulee ohjaajalla olla riittävät ohjausvalmiudet. Seuraavassa käsittelemme ohjausvalmiuksiin keskeisesti vaikuttavia tekijöitä.

3.3 Ohjaajan ohjausvalmiudet

Ammatillisesta koulutuksesta annetun lain (630/1998) mukaan opiskelijaohjaajan tulee olla ammattitaidoltaan, koulutukseltaan ja työkokemukseltaan pätevä henkilö, joka voidaan määrätä vastuulliseksi ohjaajaksi. Käytännönharjoittelun ohjaajan ohjaustaidot vaikuttavat olennaisesti opiskelijan oppimiseen ja omaohjaajan ohjauksen laatuun. (Salminen & Virtanen 2008, 4.) Harjoittelun ohjauksen laadun parantamiseksi on kehitetty ohjaajakoulutuksia, jotka myös lisäävät ohjaajan ohjausvalmiuksia. Ohjaajakoulutuksen tavoitteena on lisätä myös ohjaajien kiinnostusta ja motivaatiota ohjaukseen. (Vetovoimainen ja terveyttä edistävä terveydenhuolto 2011, 3.) Heinosen (2004, 35) suosituksen mukaan koulutuksen tavoitteena on edistää työssäoppimisen toteuttamista ja parantaa työpaikoilla käytännön työtehtävien yhteydessä järjestettävän koulutuksen laatua. Ohjaajakoulutus tulee jär-

jestää säännöllisesti yhdessä koulutusyksikön kanssa ja sen tulee tarjota opintoja ohjauksen vaativuuden ja vastuualueiden mukaisesti. Koulutus on osa ohjaajan oman työn kehittämistä ja urakehitystä. Koulutuksessa ohjaaja reflektoi kliinistä osaamistaan ja ohjausvalmiuksiaan. Toimintayksiköihin tulee luoda mentor järjestelmä siten, että kokeneiden ohjaajien osaaminen tulee kokemattomampien ohjaajien käyttöön. (Heinonen, 2004, 35.) Käytännön harjoittelun ohjaajina toimivilla sairaanhoitajilla on suuri merkitys hoitotyöopiskelijoiden koulutuksessa ja heidän ammattiin oppimisessaan. Omaohjaajina toimivien sairaanhoitajien on tärkeää olla motivoituneita opiskelijoiden ohjaukseen, että he pystyvät ohjaamaan tulevia sairaanhoitajia asiantuntevasti ja innostuneesti. (Kaarto 2010, 1) Opiskelijaohjaukseen kuuluu yhteistyötä eri tahojen kanssa. Omaohjaaja toimii yhteistyössä opiskelijan, hoitotyön opettajan, sekä terveydenhuollon yksikön eri toimitsijoiden kanssa. Omaohjaajalta edellytetäänkin hyviä yhteistyö-, sekä vuorovaikutustaitoja. (Övermark 2008, 12.)

Yksi harjoittelun tärkeimmistä tavoitteista on teoreettisen ja käytännöllisen tiedon yhteensovittaminen ja sen edellytys on opettajan osallistuminen harjoitteluun yhteistyösuhteessa omaohjaajan kanssa. Hoitotyön opettajan tarkoitus on auttaa ohjaajaa ymmärtämään teorian ja käytännön yhdistäminen ja näin ollen tukea ohjaajan ohjausvalmiuksia. Opettajalla tarkoitamme esimerkiksi yliopistossa maisteritutkinnon suorittanutta terveysalan opettajaa, joka vastaa säädösten mukaisesti tietopuolisesta ja käytännön opetuksesta (Saarikoski ym. 2009, 166). Opettajan keskeisimmät ohjaajan tukemisen osa-alueet ohjatussa harjoittelussa ovat opetus suunnitelman tuntemus siinä ohjaajaa opastaminen, ohjausyksikköön kuuluminen sekä olla oppija että kouluttaja. Opettaja on ohjaajien kouluttajana, jolloin opettaja voi neuvoa oppimistilanteiden löytämisessä ja tukea ohjaajien ohjaustaitoja. Opettajan ja ohjaajan yhteistyösuhde on edellytys teoreettisen ja käytännöllisen tiedon yhteensovittamisessa ja niiden hyödyntämisessä käytännön hoitotyöhön. Yhteistyösuhteen tavoitteena on opiskelijan oppimisen ja ammatillisen kasvun tukeminen. (Luojus 2011, 34.)

Tiedonkulku opettajan ja ohjaajan välillä on tärkeää, jotta yhteistyö onnistuisi ja myös työnjaon tulee olla selkeä. Opettajan tehtävänä on vastata opiskelijan ohjatun harjoittelun suunnittelusta, ohjauksesta ja organisoinnista. Opettaja informoi

toimintayksikköä opiskelijoiden tavoitteista, sekä oppimistarpeista. Hän jakaa tietoa, sekä kokemusta harjoittelupaikan sairaanhoitajien kanssa. (Hartikainen 2005, 5- 6.) Omaohjaajan ja opettajan välinen yhteistyö on hyvin moninaista. Opiskelijoiden käytännönharjoittelun organisointi, suunnittelu, teorian tiedon yhdistäminen, yhteisten tavoitteiden laatiminen, erilaisten opiskelutehtävien ohjaus, sekä harjoittelujakson arviointi ovat osa yhteistyötä. Onnistunut yhteistyö edellyttää huolellista suunnittelua, hyvää tiedon kulkua, sopimusten noudattamista ja vastuun jakoa. (Övermark 2008, 13.) Jatkuva kiire työyksiköissä asettaakin haasteita omaohjaajan, opiskelijan ja opettajan välillä tehtävään yhteistyöhön, koska tämä kaikki vaatii runsaasti aikaa.

4 MENETELMÄ, AINEISTO JA ANALYYSIMENETELMÄ

4.1 Kirjallisuuskatsaus

Opinnäytetyön toteutukseen käytimme kirjallisuuskatsausta. Tämä toteutustapa valikoitui työhön siksi, että se palvelee parhaiten työelämän asettamia tavoitteita ja toiveita tutkitusta tiedosta liittyen opiskelijaohjaukseen ohjaajan näkökulmasta. Kirjallisuuskatsaus toteutusmuotona oli myös työelämän asettama toive. Katsauksen aihe oli hoitotyön opiskelijaohjaus ja tavoitteena oli löytää aikaisemmista tutkimuksista opiskelijaohjauksen laadun edistämiseen keskeisesti vaikuttavat tekijät. Noudatimme systemaattisen kirjallisuuskatsauksen vaiheita. Tämä työ ei varsinaisesti ollut systemaattinen katsaus, sillä Salmisen (2011, 10) mukaan se vaatii tekijältään runsaan tutkimusmateriaalin läpikäymistä tiiviissä muodossa ja sellaisen kriteerien luomista, jotka tuovat tutkimukselle tieteellistä uskottavuutta. Sen tarkoituksena on myös paljastaa aikaisemmissa tutkimuksissa esiintyvät puutteet (Salminen 2011, 10). Opinnäytetyö ei ole tutkimuksellisuudeltaan ja tieteellisyydeltään riittävän laaja, jotta voisimme kutsua sitä systemaattisesti kirjallisuuskatsaukseksi.

Systemoidun työtavan mukaan on tärkeää, että tutkimuksen prosessi suunnitellaan huolella ja katsauksen laatiminen vaatii kurinalaisuutta ja täsmällisyyttä, jotta toteutus on eettistä ja luotettavaa (Mäkelä, Varonen & Teperi 1996). Systemaattisen kirjallisuuskatsauksen vaiheiden mukaisesti teimme tiivistelmän hoitotyön opiskelijaohjauksesta aiempien tutkimusten olennaisesta sisällöstä tavoitteena tuoda esiin aiheen kannalta mielenkiintoisia ja tärkeitä tuloksia. Tämä kyseinen kirjallisuuskatsauksen toteutusmuoto onkin tehokas tapa testata hypoteeseja, esittää tutkimusten tuloksia tiiviissä muodossa sekä arvioida niiden johdonmukaisuutta. Kirjallisuuskatsauksessa on tärkeää vastata selkeisiin tutkimuskysymyksiin, sillä se vähentää tutkimusten valintaan ja niiden sisällyttämiseen liittyvää harhaa. (Salminen 2011, 9.) Ennen itse katsauksen laatimista oli tärkeää muistaa, miksi ja kenelle katsaus tehdään, sillä eri käyttäjäryhmillä on erilaiset kiinnostuksen kohteet, ja perustietämys asiasta (Mäkelä ym. 1996). Työmme kohdistui Päijät-Hämeen keskussairaalaan ja siksi oli tärkeää miettiä, minkälaiset tulokset palvele-

vat juuri heitä. Yhteydenpitomme jälkeen Päijät-Hämeen keskussairaalaan päädyimme siihen, että katsaus kohdistuu ohjaajan näkökulmaan painottaen ohjauksen laatua.

Kirjallisuuskatsauksessa etenimme prosessinomaisesti aloittaen tutkimussuunnitelman hahmottamisesta, jonka jälkeen muodostettiin tutkimuskysymykset. Seuraava vaihe oli alkuperäistutkimusten haku, niiden valinta ja arviointi sekä tutkimusten analyysi, tulosten ja lopuksi mahdolliset uusien tutkimustarpeiden esittäminen. Systemaattinen katsaus toteutetaan niin, että se on toistettavissa. Siinä kuvataan menetelmät, joilla aineisto on kerätty kattavasti ja kriteerit, joiden mukaan alkuperäistutkimukset on valittu. (Hannula & Kaunonen 2012.) Kirjallisuuskatsauksen tutkimukset jaoimme niin, että jokaiselle kolmelle tutkimuskysymykselle oli omat aihetta käsittelevät tutkimukset (ks. liite 2). Osaa tutkimuksista käytettiin kaikissa kolmessa tutkimuskysymyksessä.

4.2 Aineiston haku

Ensin tutustuimme tarjolla oleviin tietokantoihin ja aihetta käsittelevään kirjallisuuteen Lahden ammattikorkeakoulun tiedonhankintaklinikassa. Tutkimuskysymyksien pohjalta päätimme hakusanat, jotka tähtäävät relevantteihin tutkimuksiin. Haimme aineiston elektronisista tietokannoista sekä aihetta käsittelevien tutkimusten lähdeluetteloista. Alustavat haut teimme Lindaan hakusanoilla harj? AND ohj? josta viitteitä tuli 1291 (ks. liite 1). Otsikkojen ja julkaisuajankohdan perusteella rajasimme suurimman osan viitteistä tutkimuksen ulkopuolelle ja alustavassa haussa valintakriteerien perusteella kirjallisuuskatsauksemme valikoitui kuusi tutkimusta. Huomasimme, että aineiston valintakriteerit rajasivat hyvin hakutuloksia, mutta päätimme ottaa tarvittaessa kirjallisuuskatsaukseen mukaan myös vieraskielisiä tutkimuksia sekä tutkimusartikkeleita, jotta saisimme monipuolisemmin tutkimuskysymyksiä vastaavia tutkimuksia. Alkuperäisvalinta tapahtui aineiston otsikon perusteella, jonka jälkeen luimme abstraktit ja teimme mukaanottovalinnat valintakriteerien perusteella. Lopulliset elektroniset tietokantamme olivat Linda, Arto, Volter, Ebsco- cinahl ja Medic. Soveltuviksi suomenkielisiksi hakusanoiksi valitsimme MeSh:n ja YSa:n avulla sairaanhoit, opiskelijaohj, opisk,

ohj, motiv, mentor, sairaanhoitajaopisk, hoitotyö ja ohjaaja. Englanninkielisiksi hakusanoiksi valikoitui MeSh:n ja avulla nurse practitioners, mentorship, mentor ja leader (ks. liite 1). Hakuja teimme yhdistelemällä useita eri asiasanoja AND-operaattorilla löytääksemme asianmukaisia tutkimuksia. Lopullisten valintojen jälkeen kirjallisuuskatsauksemme valikoitui 17 tutkimusta.

Mukaanottokriteerit	Poissulkukriteerit
<ul style="list-style-type: none"> • Tutkimukset tulee olla julkaisutuna aikavälillä 2004- 2011 • Tutkimusten tulee olla tasoltaan pro graduja, väitöskirjoja tai tutkimusartikkeleita • Tutkimuksissa tulee käsitellä hoitotyön opiskelijaohjausta • Tutkimusten tulee tuoda ohjaajan näkökulma esiin • Tutkimukset tulee olla saatavilla elektronisesta tietokannasta kokotekstinä (Full text) tai lainattavista kokonaisuutena • Tutkimusten tulee olla joko suomenkielisiä tai englanninkielisiä 	<ul style="list-style-type: none"> • Opiskelijaohjausta käsitellään vain opiskelijan ja oppimisorganisaation näkökulmasta • Tutkimuksia on tehty 1990 – luvulla runsaasti, mutta niitä ei tässä opinnäytetyössä käytetä, sillä silloin oli vielä opistoasteen koulutus

KUVIO 1. Mukaanotto- ja poissulkukriteerit

4.3 Aineiston analyysi

Analyysissä lähdimme hakemaan vastauksia tutkimuskysymyksiin ja tuomaan esille ne keskeisimmät asiat, jotka vaikuttavat opiskelijaohjauksen laatuun ja laatu-kriteerien tekemiseen. Aineiston analyysiin kokosimme mukaanotto- ja poissul-

kukriteerien perusteella 17 hoitotyön opiskelijaohjausta käsittelevää tutkimusta ohjaajan näkökulmasta. Jaottelimme tutkimukset kolmeen tutkimuskysymykseemme aiheen mukaan (ks. liite 2). Kaikissa tutkimuskysymyksissä käytimme yhdeksää tutkimusta. Tutkimukset ovat pääasiassa pro gradu- tutkielmia, mutta otimme myös analyysiin mukaan tutkimusartikkeleita. Tutkimukset ovat toteutettu sekä laadullisesti että määrällisesti. Opiskelijaohjausta käsitteleviä tutkimuksia oli hyvin saatavilla, mutta suurin osa oli tehty aikaisemmin kuin vuonna 2004. Parhaiten tuloksia löytyi Linda – tietokannasta hakusanoilla Harj? AND Ohj? yhteensä 1291 tutkimusta (ks. liite 1). Suurin osa tutkimuksista karsiutui pois vuosiluvun perusteella. Hakusanat olivat myös liian avoimet ja tuloksia tuli laajasti, käsitellen myös muita aloja kuin hoitotyötä. Linda- tietokannasta lopulliseen analyysiin jäi kuusi asianmukaista tutkimusta. Myös yliopistojen omat tietokannat esimerkiksi Volter osoittautui hyväksi tiedonhaku lähteeksi. Jo valittujen pro gradu- tutkielmien lähdeluetteloista löytyi myös hyvin opiskelijaohjausta käsitteleviä tutkimuksia ohjaajan näkökulmasta, joita otimme mukaan analyysiin. Aineiston analyysin valitsimme kvalitatiivisen eli laadullisen menetelmän.

Laadullisen tutkimuksen sisällönanalyysin avulla tulkitaan kielellistä aineistoa, ja siinä pyritään erilaisten sisällöllisten luokittelujen avulla analysoimaan tutkittavaan ilmiöön liittyviä sisältöjä ja rakenteita. Sillä siis kuvataan kirjoitetun ja puhutun kielen muotoa ja sisältöä. Laadullisen aineiston tulkitsemisen tarkoituksena ei ole tuottaa uutta tietoa, vaan tutkija tavoittelee todellisuuden ilmiöiden syvempää ymmärtämistä. Aineistolähtöinen eli induktiivinen sisällönanalyysi on menetelmä, jonka avulla on mahdollista tehdä havaintoja dokumenteista ja analysoida niitä systemaattisesti. (Aineistolähtöinen sisällönanalyysi 2003.) Induktiivinen sisällönanalyysi etenee vaiheittain, ja ensin tehdään analyysiyksikön valinta. Sen jälkeen analyysiyksiköt muutetaan pelkistettyyn muotoon tutkimuskysymykseen vastaten. Pelkistämisen jälkeen aineisto ryhmitellään erilaisuuksia ja yhtäläisyyksiä etsien luokiksi aineiston termein. Seuraavaksi aineiston saman sisältöisistä alaluokista muodostetaan yläluokkia. Viimeisessä vaiheessa muodostetaan yhteinen pääluokka yläluokille. (Savolainen 2011, 22.) Kuviossa 2 on esitetty induktiivisen sisällönanalyysin viisi vaihetta, joita noudatimme työssämme (ks. liite 3).

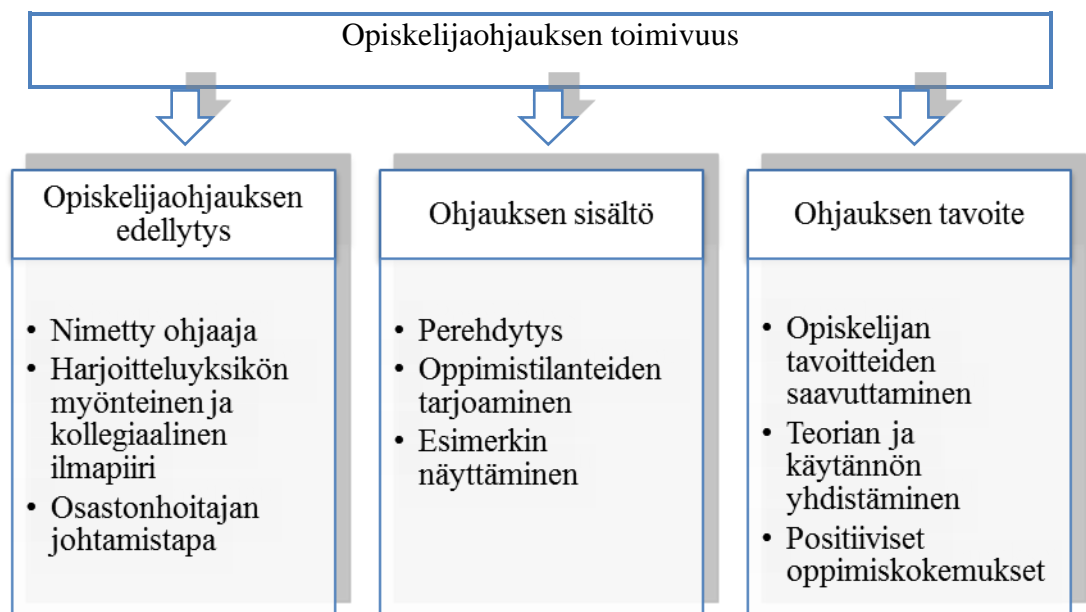
KUVIO 2. Induktiivisen sisällönanalyysin vaiheet (Savolainen 2011, 22)

5 KIRJALLISUUSKATSAUKSEN TULOKSET

Kirjallisuuskatsauksen tuloksissa etsimme vastauksia kolmeen tutkimuskysymykseemme. Työmme tavoitteena oli löytää vastauksia siihen, millaisena opiskelijaohjausta kuvattiin valituissa tutkimuksissa, millaiset ovat omaohjaajan ominaisuudet valituissa tutkimuksissa ja mitkä tekijät edistävät ohjauksen onnistumista.

5.1 Hoitotyön opiskelijaohjaus valituissa tutkimuksissa

Ensimmäisessä tutkimuskysymyksessä haimme vastausta siihen, mitä hoitotyön opiskelijaohjaus on ja miten se kuvataan analyysiin valituissa yhdeksässä tutkimuksessa. Tutkimuksien perusteella opiskelijaohjauksen kuvaus voidaan jäsentää kolmeen pääkategoriaan (ks. kuvio 3): opiskelijaohjauksen edellytys, sisältö ja tavoite. Näitä kolmea kategoriaa yhdistää opiskelijaohjauksen toimivuus (ks. liite 3).

KUVIO 3. Opiskelijaohjauksen toimivuuden päätekijät

Opiskelijaohjauksen edellytys

Opiskelijaohjauksen yksi tärkeimmistä edellytyksistä on henkilökohtainen, nimetty ohjaaja. Hoitotyön opiskelijoiden mukaan henkilökohtaiset ohjaajat ovat tärkeitä ja he korostivatkin työvuorosuunnittelujen tärkeyttä niin, että opiskelijan ja henkilökohtaisen eli omaohjaajan olisi mahdollista olla samoissa työvuoroissa. (Ruuskanen ym. 2010, 48; Sarajärvi ym. 2006, 212). Sarajärvi ym. (2006, 218) kuvaavat tutkimuksessaan, että omaohjaajan ja opiskelijan välisellä ohjaussuhteella on tärkeä merkitys opiskelijan hoitotyön oppimisessa ja ammattiin kehittymisessä. Myös Luojuksen (2011, 42) mukaan omaohjaajalla on tärkeä rooli harjoittelujakson onnistumisessa. Ei kuitenkaan riitä, että nimetyn ohjaajan ja opiskelijan ohjaussuhde on toimiva, vaan koko harjoitteluyksikön tulee olla opiskelijamyönteinen ja oppimista tukeva. (Luojus 2011, 42.)

Nojonen (2008, 57) toteaa tutkimuksessaan, että opiskelijan hyväksyminen osaksi hoitotiimiä edesauttaa opiskelijan oppimista. Hoitajien asenne ja suhtautuminen opiskelijoihin on myös yksi tärkeä tekijä opiskelijan oppimisessa. Harjoitteluyksikön ilmapiirin tulee olla avoin ja reilu, jotta opiskelijan on helppo lähestyä muita hoitotiimin jäseniä (Nojonen 2008, 57.) Harjoitteluyksikön ilmapiiri tukee myönteisiä oppimiskokemuksia ja hyväksyvä ilmapiiri auttaa myös opiskelijaa pääsemään hoitotiimin jäseneksi. Mäkisen (2011, 85) tutkimuksessa tulee esiin se, että harjoitteluyksikön ilmapiiri ohjaa vahvasti opiskelijan toimintaa ja vaikuttaa hoitotyön näkemyksen muodostumiseen. Turvallinen ilmapiiri ja toimiva oppimisympäristö auttavat myös opiskelijaa sopeutumaan tiimin jäseneksi (Mäkinen 2011, 85). Ruuskanen ym. (2010, 48) kuvaa tutkimuksessaan, että hyvä oppimisympäristö on psykologisesti turvallinen, sen ilmapiiri on myönteinen, kohtelu tasa-arvoista ja palaute jatkuvaa. Opiskelijat tulisivat kohdata tasavertaisina työyhteisön jäseninä, sillä henkilökunnan hyväksyntä ja huomioiduksi tuleminen on opiskelijalle tärkeää (Ruuskanen ym. 2010, 51). Luojuksen (2011, 42) mukaan opiskelijaohjauksen perusteet muodostuvat harjoitteluyksikössä henkilöstön suhtautumisesta opiskelijaan sekä pedagogisesta ilmapiiristä. Harjoitteluyksikön ohjauskulttuuri muodostuu myönteisestä ilmapiiristä ja kollegiaalisesta suhtautumisesta opiskelijoihin (Luojus 2011, 42). Puttonen (2009, 73) kuvailee, että toimivassa harjoitteluyksikössä on epähierarkkinen rakenne, tiimityöskentely sujuu ja

yksikössä on hyvät kommunikaatiosuhteet. Osastonhoitajan johtamistavalla on ratkaiseva merkitys yhteisökulttuurin muokkaantumisessa ja muodostumisessa (Puttonen 2009, 73). Osastonhoitajalla on toimintayksikössä myös keskeinen merkitys laadukkaaseen ohjaukseen (Ruuskanen ym. 2010, 48; Saarikoski ym. 2009, 165; Luojus 2011, 27- 28).

Ohjauksen sisältö

Ohjauksen sisällön keskeinen ja ensimmäinen vaihe on perehdytys. Perehdytyksellä tarkoitetaan tutustuttamista työyhteisöön, osaston fyysisiin tiloihin, hoitofilosofiaan sekä hoitokäytäntöihin. (Mäkinen 2011, 84; Helin 2004, 46). Opiskelijoiden perehdytys harjoitteluyksikköön on edellytyksenä onnistuneelle harjoittelulle ja opiskelijan turvallisuuden tunteelle (Nojonen 2008, 58; Helin 2004, 46). Myös Mäkinen (2011, 84) kuvaa tutkimuksessaan, että perehdytys tukee opiskelijan oppimista ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa. Perehdytyksen avulla opiskelija pääsee helpommin ja nopeammin sisälle työyhteisöön (Mäkinen 2011, 84).

Käytännön harjoittelupaikan tulee tarjota tarkoituksenmukaisia oppimiskokemuksia. Niitä ovat mm. mahdollisuudet harjoitella erilaisia hoitotoimenpiteitä/-tehtäviä. Opiskelijoiden mukaan nimetyn ohjaajan yksi tärkeimmistä tehtävistä onkin auttaa opiskelijaa tutustumaan useampiin oppimiskokemuksiin harjoittelun aikana. (Puttonen 2009, 74.) Myös Mäkisen (2011, 90) mukaan käytännön harjoittelupaikan tulee tarjota opiskelijalle hoitotilanteita, joihin hänen kannattaa oman oppimisen kannalta osallistua. Opiskelijan tulee saada toteuttaa niitä hoitotyön alueita itsenäisesti, joita hän jo osaa, jonka kautta hän saa myös mahdollisuuden vahvistaa omaa osaamistaan (Mäkinen 2011, 90). Mahdollistamalla opiskelijalle hyvä hoitotyön harjoittelu ja monipuolinen uusien tilanteiden opettelu, varmistetaan että motivaatio alaan ja uuden oppimiseen säilyy (Nojonen 2008, 57).

Hoitotyöntekijät omilla ammattitaidoillaan ja esimerkillään voivat auttaa hoitotyön opiskelijoita saavuttamaan luottamuksen ammatillisen toiminnan kehityksessä (Puttonen 2009, 75). Puttonen (2009, 77) tuo tutkimuksessaan esiin, että opiskelijat toivovat ohjaajien ensin näyttävän esimerkkiä eri toimenpiteissä ja aut-

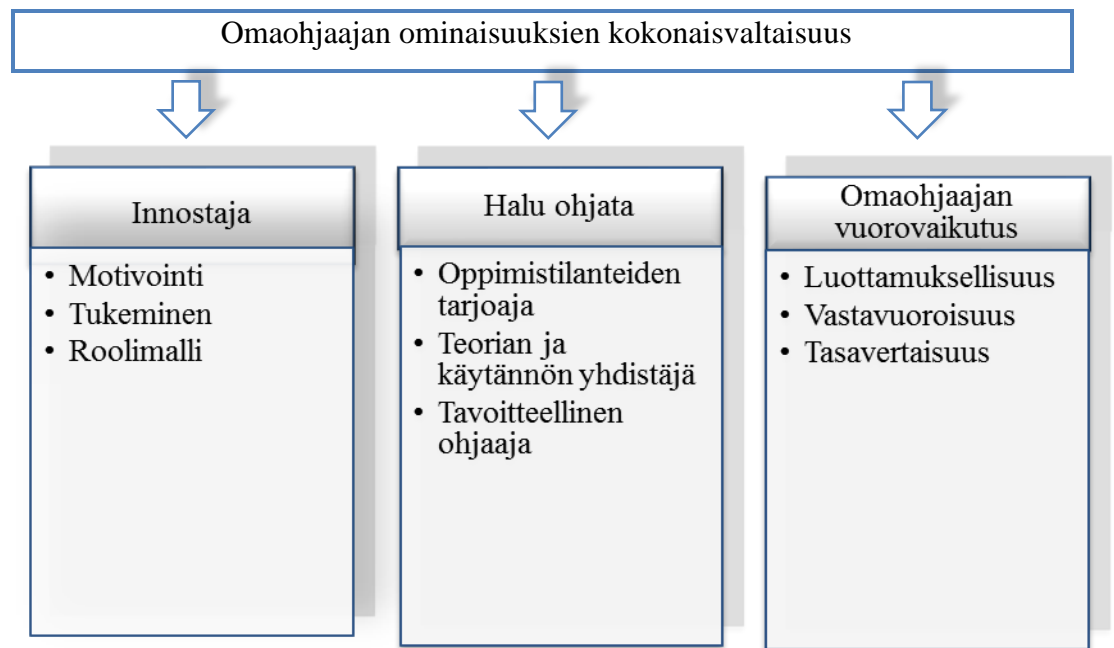
tavat opiskelijoita suoriutumaan tehtävistä. Kuitenkin opiskelijoiden mukaan se, että saa itse tehdä ja harjoitella eikä vain katsoa vierestä, edistää paremmin ammattiin kasvua (Puttonen 2009, 78.) Myös Mäkisen (2011, 91) mukaan ohjaajan tulee näyttää ensin mallia ja sitten opiskelija tekee perässä ja kehittyy omatoimiseksi. Opiskelijan tulee saada ensin tarkkailla ja sitten siirtyä vähitellen itse tekemään. Tällöin opiskelijalle tulee myös kokemus luottamuksesta ja ohjauksen yksilöllisyydestä (Mäkinen 2011, 91 - 92).

Ohjauksen tavoite

Opiskelijaohjaus perustuu harjoittelujaksolle asetettuihin tavoitteisiin, joihin pääsemiseen opiskelijaa tulee ohjata juuri tarjoamalla riittävästi tilaisuuksia oppia. Harjoittelussa opiskelijan oppimista edistävät vastuun saaminen, itsenäinen opiskelu, erilaiset oppimistilanteet ja palautteen saaminen. (Helin 2004, 42.) Heinonen (2004, 37) painottaa tutkimuksessaan, että omaohjaaja ja opiskelija ovat yhdessä vastuussa opiskelijan tavoitteiden mukaisesta oppimisesta ja, että oppimistilanteita muodostuu riittävästi. Opiskelijalle tulisi selkiintyä teorian ja käytännön välinen yhteys eli hänen tulisi päästä soveltamaan koulussa oppimaansa tietoa käytännön tilanteisiin. (Helin 2004, 43.) Teorian ja käytännön yhdistäminen on yleisesti koettu hankalaksi. Opiskelijoiden kokemus on, että hoitotoiminta perustuu lähinnä arkitietoon, ja toiminnan taustalla oleva teoria jää opiskelijoille usein epäselväksi. Ohjaajien on siis tärkeää perustella ja selvittää toimintansa perusteet opiskelijalle. (Heinonen 2004, 25.) Yksi merkittävä tavoite harjoittelujaksolla on se, että opiskelija saa positiivisen kuvan terveysalan ammattilaisen työnkuvasta (Helin 2004, 43).

5.2 Omaohjaajan ominaisuudet valituissa tutkimuksissa

Analysoituamme omaohjaajan ominaisuuksia valituissa tutkimuksissa, jäsensimme omaohjaajan ominaisuudet kolmeen eri kategoriaan (ks. kuvio 4): Innostaja, halu ohjata ja omaohjaajan vuorovaikutus. Näitä kolmea kategoriaa yhdistää omaohjaajan ominaisuuksien kokonaisvaltaisuus (ks. liite 3).

KUVIO4. Omaohjaajan ominaisuuksien kokonaisvaltaisuuden päätekijät

Innostaja

Omaohjaajat yrittävät ohjauksellaan kannustaa, innostaa, sekä motivoida opiskelijaa hoitotyöhön (Kaarto 2010, 32). Kiinnostus, sekä motivoitunut ja innostunut asenne opiskelijaohjausta kohtaan helpottaa ohjaajana toimimista (Helin 2004, 48; Lehtola 2008, 45). Omaohjaajalla on suuri vaikutus siihen, kuinka opiskelija pystyy harjoittelujaksollaan sisäistämään uusia asioita, sekä motivoitumaan hoitotyössä oppimiseen. Ohjaajan ja opiskelijan välisellä ohjaussuhteella on vaikutus opiskelijan itsevarmuuteen harjoittelun aikana. Omaohjaaja voi vaikuttaa joko edistävästi tai heikentävästi opiskelijan kiinnostukseen hoitotyötä kohtaan, sekä innokkuuteen aloittaa työskentelyn sairaanhoitajan työssä. (Kaihlanen 2012, 39 - 40.) Opiskelijat ovat toivoneet, ettei heitä kutsuttaisi pelkällä opiskelija nimellä (Kaihlanen 2010, 44). Omaohjaajan positiivisen palautteen antaminen koetaan osaksi opiskelijan motivointia (Kaarto 2010, 32). Omaohjaajan tukemisen ja hyvän ohjauksen avulla opiskelijat pystyvät paremmin itse ratkaisemaan potilaiden hoidollisia ongelmia. (Kaarto 2010, 32.)

Ohjaajana toimiessaan kokeneet sairaanhoitajat siirtävät omia tietojaan ja taitojaan seuraaville sukupolville (Kaarto 2010, 31). Hyvä omaohjaaja toimiikin opiskelijalle ammattilaisen mallina, jonka työskentelyä seuraamalla opiskelijat pääsevät harjoittelussaan oppimisen alkuun (Helin 2004, 45). Myös Kaihlasan (2012, 39-40) mukaan omaohjaaja toimii opiskelijalle roolimallina, jonka kautta opiskelija pystyy kehittämään ammatillista minäänsä. Omaohjaajan on kyettävä työskentelemään omissa tehtävissään ja samalla huomioimaan opiskelijan läsnäolo ja ohjauksen tarve. Ohjaajan on myös varattava riittävästi aikaa opiskelijan kanssa keskusteluihin. (Helin 2004, 47.) Kaarton (2010, 27) tutkimuksessa tuli esiin ohjaajien olevan halukkaita ohjaamaan opiskelijoita, sekä antamaan omaa osaamistaan ja työkokemustaan opiskelijoiden hyväksi, kunhan saivat tarpeeksi aikaa ja resursseja siihen. (Kaihlanen 2012, 39 - 40).

Halu ohjata

Ohjaajan tehtävänä on kertoa opiskelijalle, mitä asioita harjoittelupaikassa on mahdollisuus oppia (Helin 2004, 45). Omaohjaaja valitsee opiskelijalle tämän oppimisvalmiuksiin sopivia tehtäviä, sekä järjestää erilaisia oppimiskokemuksia. (Helin 2004, 42; Nojonen 2008, 56). Ohjaaja myös huolehtii, että opiskelija saa oppia työn tekemisen kautta (Helin 2004, 45; Nojonen 2008, 57). Hyvä omaohjaaja antaa opiskelijan tehdä myös itse, sekä järjestää harjoittelun aikana monipuolisesti mahdollisuuksia oppia hoitamisen taitoja (Nojonen 2008, 57). Käytännön harjoittelun aikana ohjaaja opettaa opiskelijaa tarvittaessa kädestä pitäen ja myös keskustelee kokemuksista opiskelijan kanssa (Salmela 2004, 35; Helin 2004, 42; Mäkinen 2011, 91). Käytännön harjoittelun omaohjaajat ohjaavat opiskelijoita käyttämään teoretietoa apuna hoitotyötä harjoitellessa (Nojonen 2008, 57; Kaarto 2010, 26; Helin 2004, 43). Tutkimuksissa tuli esille ohjaajan oman halukkuuden ohjaajana toimimiseen vaikuttavan ohjaamisen onnistumiseen (Helin 2004, 48). Omaohjaajan tulee huolehtia opiskelijan harjoittelun käytännön asioista, kuten esimerkiksi ohjata opiskelijaa työvuorojen laatimisessa sekä perehdyttää opiskelija työyksikköön (Helin 2004, 46; Nojonen 2008, 59). Omaohjaajan tehtävänä on auttaa opiskelijaa asettamaan harjoittelun ajalle oppimistavoitteita (Helin 2004, 42). Ohjaajan tulee pystyä perustelemaan työtapaansa, sekä vastaamaan opiskelijan

kysymyksiin (Helin 2004, 47). Ohjaajaominaisuudet, tavoitteellisen ohjauksen toteuttaminen, vastuullinen arviointi, ja arviointitapojen käyttö ovat yhteydessä toisiinsa harjoittelujakson aikana (Luojaus 2011, 132). Opiskelijat ovat käytännön harjoittelussa arvostaneet sellaista ohjaussuhdetta, jossa omaohjaaja on rohkaissut vastuunottoon, sekä itsenäiseen päätöksentekoon (Salmela 2004, 35).

Omaohjaajan vuorovaikutus

Ohjaajan oma persoona on ohjaajana toimimisen resurssi. Pitkän työkokemuksen, ammatillisuuden ja hyvät vuorovaikutustaidot omaava sairaanhoitaja koetaan ohjaajana toimimisen resurssina. Ohjaajan elämäkokemus, sekä kärsivällinen ja rauhallinen toiminta edistävät omaohjaajana toimimista. (Lehtola 2008, 45.)

Luottamuksellisuus opiskelijan ja ohjaajan välillä lisää opiskelijan turvallisuuden tunnetta niin, että opiskelija uskaltaa rohkeammin sanoa omia mielipiteitään, sekä esittää ohjaajalle kysymyksiä (Helin 2004, 49). Reilua ja ammattitaitoista ohjaajaa arvostetaan, sekä ohjaajan ymmärtäväisyyttä pidetään tärkeänä (Kaihlanen 2010, 43). Opiskelijat ovat käytännön harjoittelussa arvostaneet ohjaussuhdetta, jossa omaohjaaja on rohkaissut vastuunottoon, sekä itsenäiseen päätöksentekoon (Salmela 2004, 35). Omaohjaajan ja opiskelijan välisissä keskusteluissa ohjaajan tehtävänä on rohkaista ja kannustaa opiskelijaa, sekä antaa opiskelijalle positiivista ja rakentavaa negatiivista palautetta koko harjoittelun ajan (Helin 2004, 47). Ohjaajan antaman palautteen tulee olla avointa ja luottamuksellista, sillä jos palaute on negatiivissävytteistä tai selän takana puhuttua, se voi hidastaa opiskelijan roolinmuutosta lähestyttäessä sairaanhoitajaksi valmistumista. Ohjaajan antama kannustava ja myönteinen palaute edistää opiskelijan roolinmuutosprosessia. (Kaihlanen 2010, 42.)

Omaohjaajan ja opiskelijan yhteistyön onnistumisessa edesauttaa ohjaussuhteen muodostuminen vastavuoroiseksi. Ohjaaminen ei tunnu rasitteelta, kun ohjaaja kokee ohjaussuhteessa antavansa sekä saavansa ohjatessaan opiskelijaa. (Helin 2004, 49; Jääskeläinen 2009, 35.) Omaohjaajat kuvaavat vastavuoroisuutta siten, että opiskelijan innokkuus innostaa myös ohjaajaa (Helin 2004, 49). Ohjaajat näkevät opiskelijaohjauksen tilaisuutena, jossa oppijoina ovat niin ohjaaja kuin

opiskelijakin (Jääskeläinen 2009, 35). Ohjaajina toimiessaan sairaanhoitajat tuntevat saaneensa opiskelijoilta uusinta tietoa, sekä uusia tuoreita ajatuksia. (Kaarto 2010, 28; Jääskeläinen 2009, 35). Ohjaajat kokevat saavansa helpotusta työhönsä, kun lisäapu on tarpeen ja opiskelijoilta saa myös hyviä vinkkejä tietokoneen käytössä (Kaarto 2010, 25). Opiskelijan läsnäoloa kuvataan raikkaaksi tuulahdukseksi työpaikan arjessa (Helin 2004, 49). Opiskelijoiden ohjaaminen tuo mukanaan vaihtelua työn arkirutiineihin, sekä antaa omaohjaajan työhön uutta sisältöä ja motivaatiota työn hoitamiseen (Kaarto 2010, 25). Ohjaajat kokevat vastavuoroisuuden niin, että harjoittelujakson päättyessä jää molemmille osapuolille hyvä mieli (Helin 2004, 49). On palkitsevaa nähdä opiskelijan kehittyminen ja ammatillisuuden kasvaminen, sekä taitojen lisääntyminen (Kaarto 2010, 25).

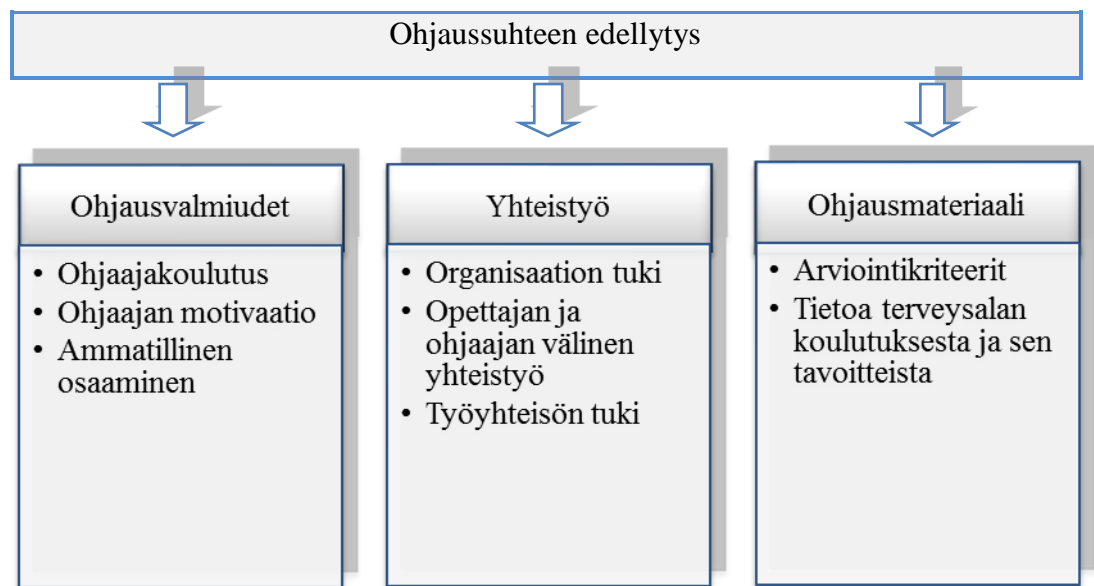
Opiskelijoiden tekemät kysymykset auttavat ohjaajan oman teorian tiedon kertaamisessa, sekä toimintatapojen tarkistamisessa. Opiskelijoita ohjattaessa korostuu se seikka, ettei oma tai työyhteisön tapa ole suinkaan ainoa oikea, vaan yksi monien tapojen joukossa (Kaarto 2010, 29; Jääskeläinen 2009, 35). Opiskelijoiden omaohjaajana toimiminen parantaa monien sairaanhoitajien omaa suunnitelmallisuutta työssään. Ohjaajan tulee aamulla selventää opiskelijalle työpäivän aikana tehtävät työt, sekä selventää työn eri vaiheita. Omaohjaajana toimiessaan sairaanhoitaja saa varmuutta omaan työhönsä, sekä tilaisuuden saada palautetta siitä, kuinka toimii hoitajana ja työssään yleensä. (Kaarto 2010, 28 - 29.) Ohjaussuhteessa omaohjaaja tuntee innostusta ja ylpeyttä siitä, että on saanut mahdollisuuden ohjata opiskelijoita omalla persoonallisella tavallaan. Ohjauksen hyödyn ohjaaja saa myös silloin, kun opiskelija myöhemmin tulee töihin työyksikköön (Kaarto 2010, 25). Helinin (2004, 53) tutkimuksessa omaohjaajat kokevat opiskelijaohjauksen tietynlaisena investointina, kun hyvin koulutettu ja itsenäiseen työskentelyyn totunut opiskelija on tulevaisuudessa työyksikön ammattitaitoinen työtoveri. Omaohjaajan tulee nähdä opiskelija tulevana kollegana ja antaa hänelle positiivinen kuva työstään, jottei hän lähde muualle opiskelemaan (Jääskeläinen 2009, 35; Kaarto 2010, 30).

Viimeistä harjoitteluaan tekevät opiskelijat toivovat ohjaajien pitävän heitä tasavertaisina tulevina työtovereina. Tasavertaisuudella opiskelijat tarkoittavat sitä, että heille annetaan mahdollisuuksia ottaa vastuuta hoitotyössä, sekä kohdellaan

kuten muutakin osaston henkilökuntaa. (Kaarto 2010, 28; Jääskeläinen 2009, 35.) Tutkimuksissa tuli esille opiskelijoiden toivovan viimeisen harjoittelun ohjaajilta ohjausta, jossa saisivat vapaat kädet toimia mahdollisuuksien mukaan, kuitenkin jatkuvasti ohjaajan jonkin asteisen tarkkailun alla. Näin opiskelijat kokivat parhaiten tutustuvansa todelliseen sairaanhoitajan työhön. (Kaihlanen 2010, 41; Helin 2004, 44.)

5.3 Ohjaussuhteen onnistumista edistävät tekijät

Kolmannessa tutkimuskysymyksessä haimme vastausta analyysiin valituista kahdeksasta tutkimuksesta siihen, mitkä tekijät vaikuttavat ohjaussuhteen onnistumiseen. Tutkimuksien perusteella ohjaussuhteen onnistuminen voidaan jäsentää kolmeen kategoriaan: ohjausvalmiudet, yhteistyö ja ohjausmateriaali (ks. kuvio 5). Näitä kolmea kategoriaa yhdistää ohjaussuhteen edellytys (ks. liite 3).

KUVIO 5. Ohjaussuhteen onnistumisen päätekijät

Ohjausvalmiudet

Useissa tutkimuksissa on tullut esille sairaanhoitajien tarve saada ohjaajakoulutusta opiskelijoiden ohjaukseen (Kukkola 2008, 1). Moni taitava työntekijä ei välttä-

mättä ole taitava ohjaaja ilman koulutusta. Ohjaajien koulutuksessa ja ohjausvalmiuksissa on yleisesti puutteita. Monta vuotta ohjaajana toimineet tarvitsevat selvästi vähemmän koulutusta mm. arvioinnissa ja palautteen annossa kuin kokemattomammat ohjaajat (Övermark 2008, 56). Ohjausvalmiuksien puutteita on ollut keskeisesti liittyvissä ohjauksen teemoissa kuten opetusmenetelmissä, oppimiskäsityksissä ja -teorioissa, opetussuunnitelmissa, ohjaajana toimimisessa ja arvioinnissa (Heinonen 2004, 35). Övermarkin (2008, 53) mukaan ohjaajat kokevat tarvitsevansa koulutusta eniten opiskelun arvioinnissa ja palautteen annossa. Itse ohjaustoimintaan liittyvä koulutustarve koetaan vähäisemmäksi (Övermark 2008, 53). Kukkolan (2008, 58) tutkimuksessa tuli esiin, että ohjaajat haluaisivat kehittyä opiskelijan kohtaamisessa ja erityisesti passiivisen opiskelijan kohtaamisessa. Ohjaajakoulutuksen myötä ohjaajat ovat kokeneet kehittyneensä vuorovaikutussuhteen kehittämässä opiskelijaan. (Kukkola 2008, 58.) Myös teorian ja käytännön yhdistämiseen on toivottu koulutusta (Övermark 2008, 56). Ohjaajat toivovat koulutukselta tietoa tiedonhankinnasta, erilaisista ohjausmalleista, ulkomaalaisten opiskelijoiden ohjauksesta ja arvioinnista. Harjoittelun ohjaajat toivovat myös lisää tietoa hoitotyön koulutuksesta, sekä tietoa siitä, mitä opiskelijoilta pitäisi vaatia harjoittelun aikana. Ohjaajat eivät kokeneet tarvitsevansa koulutusta varsinaiseen ohjaustoimintaan, mutta koulutustarvetta koettiin ohjaustaitoihin ja arviointiin, sekä palautteen antamiseen. (Övermark 2008, 53; Kukkola 2008 56 - 57.) Palautteen antaminen etenkin ongelmallisissa tilanteissa on koettu haastavaksi (Lehtola ym. 2008, 77). Myös Luojuksen (2011, 150) mukaan ohjaajakoulutuksessa tulisi panostaa opetussuunnitelman asettamien tavoitteiden tuntemiseen ja käyttöön. Ohjaajakoulutuksen hyödyllisyyden vuoksi ohjaukseen liittyvää yhteistyötä tulisi lisätä. Lehtolan ym. (2008, 75) tutkimuksessa käy ilmi, että halukkuudesta huolimatta ohjaajakoulutuksiin on vaikea päästä, koska työyksiköt ovat kiireisiä eikä sijaisia ole mahdollista ottaa koulutuksen ajaksi. Lehtolan ym. (2008, 76) tutkimuksen tulosten perusteella koulutuksella olisi kuitenkin myönteisiä vaikutuksia opiskelijaohjaukseen työyksiköissä. Ohjaajakoulutuksen jälkeen ohjaajat ovat kokeneet, että heidän oma motivaationsa on lisääntynyt opiskelijaohjausta ja sen kehittämistä kohtaan. Ohjaajakoulutuksen myötä opiskelijaohjaus on myösnoussut näkyvämpään asemaan työyksiköissä eikä opiskelijaohjausta pidetä enää toisarvoisena muuhun hoitotyöhön nähden. (Lehtola ym. 2008, 76.)

Hyviin ohjaustaitoihin vaikuttaa se, kuinka kiinnostunut ja motivoitunut ohjaaja on ohjaamiseen. (Kukkola 2008, 33.) Lehtolan ym. (2008, 69) mukaan opiskelijaohjaus antaa ohjaajille motivaatiota kehittää itseään ohjaajina. Ohjaajan motivoitunut asenne onkin yhteydessä onnistuneeseen opiskelijaohjauksen toteuttamiseen ja kehittämiseen. Ohjaajan motivaatio ja myönteinen suhtautuminen opiskelijaohjaukseen on yksi merkittävä tekijä opiskelijan oppimisen mahdollistajana. (Lehtola ym. 2008, 69.) Ohjaajien mukaan ohjauksen tulisi perustua vapaaehtoisuuteen, mikä myös lisää ohjaajien motivaatiota (Övermark 2008, 57). Opiskelijaohjaus edistää myös ohjaajan ammatillista kasvua, joten ohjauksesta saatua palautetta tulisi ohjaajien hyödyntää ohjaajana kehittymisessään (Luojus 2011, 151). Myös Heinosen (2004, 30) mukaan keskeistä ohjausvalmiuksien lisäämisessä onkin ammatillisen osaamisen kehittäminen.

Yhteistyö

Övermark (2008, 54) kuvaa tutkimuksessaan, että ohjaajat kokevat tarvitsevansa eniten tukea terveydenhuollon organisaatiolta siten, että organisaatio antaa heille enemmän aikaa ohjaamiseen. Ajan puute aiheuttaa negatiivisia ohjauskokemuksia kuten väsymistä, stressiä ja kielteistä suhtautumista opiskelijoita sekä opiskelijaohjausta kohtaan (Lehtola ym. 2008, 72). Övermarkin (2008, 54) tutkimuksessa tuli myös esiin terveydenhuollon organisaation antama tuki opiskelijaohjauksesta rahallisesti joko suoraan ohjaajalle tai toimintayksikölle.

Käytännön ohjaajat kokevat valmiutensa riittämättömiksi opiskelijoiden ohjaamisessa ja he toivovatkin enemmän yhteistyötä myös oppilaitoksen kanssa sekä opettajien tukea ohjaamiseen. (Lehtola ym. 2008, 72). Lehtolan ym. (2008, 72) mukaan hyvän käytännön harjoittelun oppimisympäristö ja toimiva opiskelijaohjaus vaativat onnistuakseen opettajan ja ohjaajan tiivistä yhteistyötä. Heinonen (2004, 40) mainitsi suosituksissaan, että yhteistyön kehittäminen koulutusyksiköiden ja harjoittelupaikkoja tarjoavien organisaatioiden välillä on tärkeää. Yhteistyö voi parhaimmillaan edistää elinikäisen oppimisen periaatteen toteutumista ja parantaa kuvaa terveydenhuollon toimintayksiköiden vetovoimaisuudesta työnantajina. (Heinonen 2004, 40.) Ohjaajat puolestaan kokevat, että heillä ei ole riittävästi tietoa ohjauksesta, eivätkä he tunne menetelmiä, joilla ohjata opiskelijoita. Lisäksi

ohjaajilla on huono tuntemus nykyisestä terveystieteen koulutuksesta ja sen tavoitteista. (Jääskeläinen 2009, 5 - 6.) Haasteita tiedonkulun toteutumiseen asettaa ohjaajien tekemä vuorotyö, sekä opettajien runsas liikkuvuus. Terveystieteen organisaation on myös tuettava ohjaajan ja opettajan välistä yhteistyötä (Hartikainen 2005, 5 - 6).

Ohjaajalle tulee suunnitella sellaiset työvuorot, että ohjaaminen on mahdollista, sekä tuettava ohjaajan ja opettajan välisen yhteistyön onnistumista (Hartikainen 2005, 5 - 6). Hartikainen (2005, 66) kuvaa tutkimuksessaan opettajan ja ohjaajan yhteistyöksi mm. harjoittelun organisointia ja suunnittelua, yhteisten tavoitteiden laadintaa, yhteydenpitoa, välipalautetta sekä loppuarviointia. Koulutusorganisaatiolta ohjaajat tarvitsevat kuitenkin eniten palautetta opiskelijoilta sekä hoitotyön opettajan lähettämää etukäteisinformaatiota. Yhteistyö kokonaisuudessaan sisältää suunnittelun ja sopimukset, tiedonkulun, tuntemisen, vastuunjaon, riittävän ajan ja ohjausmyönteisen yhteisön (Hartikainen 2005, 68). Ohjaajat kokevat opettajilta saadun informaation tärkeämmäksi kuin läsnäolon (Övermark 2008, 55). Hartikaisen (2005, 67) mukaan yhteistyön päämääränä on opiskelijan oppimisen tukeminen. Ohjaajat kokevat ohjaamisessa työkavereiden tuen tärkeäksi, joka ilmenee vertaistuen ja opiskelijamyönteisen ilmapiirin kautta (Lehtola ym. 2008, 73; Övermark 2008, 57).

Ohjausmateriaali

Ohjaajat kokisivat ohjaajana toimimisen helpommaksi, jos koulu antaisi ohjaajille hoitotyön koulutukseen liittyvää materiaalia, erilaisia kurssivaatimuksia, tavoitteita ja kaavakkeita helpottamaan arviointia (Kaarto 2010, 8). Myös Kukkolan (2008, 59) mukaan opiskelijan tavoitteet ja niiden laatiminen ovat erittäin ongelmallinen alue ohjaajille. Opettajan lähettämä etukäteisinformaatio opiskelijasta ja riittävä tieto hoitotyön koulutuksesta koetaan tärkeäksi (Övermark 2008, 55). Etukäteistieto mainittiin myös muissa tutkimuksissa tärkeäksi tekijäksi ennen harjoittelun alkua (Hartikainen 2005, 71; Lehtola ym. 2008, 69). Heinosen (2004, 18) mukaan ohjausmateriaalin tulee sisältää perustietoa koulutuksesta, oppimis- ja ohjausmenetelmistä, harjoittelujaksoista ja niiden tavoitteista sekä opiskelijoiden

valmiuksista koulutuksen eri vaiheissa. Ohjaajat ovat toivoneet lisää tietoa terveysalan nykyisestä koulutuksesta ja oppisisällöistä, opiskelijan arvioinnista, palautteen antamisesta sekä käytännön harjoittelun tavoitteista (Lehtola ym. 2008, 74). Harjoittelupaikoissa tulisi olla myös saatavilla hyödyllisiä oppimateriaaleja, joilla ohjaaja voi tukea opiskelijan oppimista. Ohjaajalla tulee myös olla käytössä teoriatietoa johon hän perustaa toimintansa hoitotyössä. Näin opiskelija oppii yhdistämään teoriaa käytäntöön. (Nojonen 2008, 57.)

6 POHDINTA

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli kehittää opiskelijaohjauksen laatua Päijät-Hämeen keskussairaalassa. Tavoitteenamme oli kuvata opiskelijaohjauksen laadun ja omaohjauksen onnistumisen keskeisimmät tekijät ohjaajan näkökulmasta. Työmme kohdistui Päijät-Hämeen keskussairaalaan ja heillä on mahdollisuus hyödyntää tutkimuksemme tuloksia kehitteillä oleviin opiskelijaohjauksen laatusuosituksiin. Lähdimme työssämme etsimään vastausta kolmeen tutkimuskysymykseen, jotka olivat: millaisena opiskelijaohjausta kuvataan valituissa tutkimuksissa, millaiset ovat omaohjaajan ominaisuudet valituissa tutkimuksissa ja mitkä tekijät edistävät omaohjauksen ja ohjaussuhteen onnistumista. Työn toteutukseen käytimme kirjallisuuskatsausta, joka noudatti systemaattisen kirjallisuuskatsauksen vaiheita. Katsauksemme valikoitui 17 tutkimusta, jotka olivat pääasiassa pro gradu- tutkielmia ja väitöskirjoja. Tutkimukset jaottelimme aiheen mukaisesti kolmeen tutkimuskysymykseen (ks. liite 2). Tutkimukset analysoimme induktiivisella sisällönanalyysillä, jossa muodostui ala- ja yläkategoriat sekä yhdistävä kategoria.

6.1 Luotettavuus ja eettisyys

Eettisesti hyvän tutkimuksen edellytys on, että tutkimuksenteossa on noudatettu hyvää tieteellistä käytäntöä. Tutkimuksen tekijöiden tulee noudattaa rehellisyyttä, yleistä huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä sekä tutkimusten ja niiden tulosten arvioinnissa. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 23 - 24.) Työhön on huolellisesti merkittävä tekstiviitteet ja lähteiden tulee olla selkeästi luetteloituna. Toisten tutkijoiden saavuttamia tuloksia ei saa seipitellä eikä vääristellä, vaan niitä tulee kunnioittaa. (Vilka 2005, 30 - 31.) Tekijöiden tulee soveltaa eettisesti kestäviä tiedonhankinta -, tutkimus- ja arviointimenetelmiä ja toteuttaa avoimuutta tutkimuksensa tuloksia julkaistaessa. Tutkimuksen tulee olla suunniteltu, toteutettu ja raportoitu yksityiskohtaisesti tieteelliselle tiedolle asetettujen vaatimusten edellyttämällä tavalla. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2009, 23 - 24.)

Tutkijoiden tulee arvioida tutkimuksensa luotettavuutta jokaisessa tekemisen vaiheessa. Luotettavuuden arviointia tehdään koko ajan suhteessa analyysitapaan, tutkimusaineiston ryhmittelyyn, luokitteluun, tutkimiseen, johtopäätöksiin ja tulointaan. Tutkijoiden tulee pyrkiä kuvaamaan ja perustelemaan tutkimustekstissään, mistä joukosta valinta tehtiin, mitä ratkaisut olivat ja miten tutkijat ovat lopullisiin ratkaisuihin päätyneet. Ratkaisuissa tulee myös arvioida tarkoituksenmukaisuutta ja toimivuutta tavoitteiden kannalta. Teoreettisen toistettavuuden periaatteen mukaan lukijan on päädyttävä tutkimustekstissä samaan tulokseen tutkimuksen tekijöiden kanssa. (Vilka 2005, 159 - 160.) Tutkimuksen sisäinen johdonmukaisuus on merkittävä hyvän tutkimuksen kriteeri. Tutkijan on huolehdittava siitä, että tutkimussuunnitelma on laadukas ja että valittu tutkimusasetelma on sopiva, sekä raportointi on tehty hyvin. (Tuomi & Sarajärvi 2009, 126.)

Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys näkyi jokaisessa työn vaiheessa. Työn luonteesta johtuen pyrimme kirjaamaan ylös jokaisen tutkimuksen tekovaiheen. Tutkimuksen tekeminen alkoi tutkimuskysymysten määrittelyllä. Niitä muodostui kolme, jotka tähtäsivät hoitotyön opiskelijaohjauksen laadun kehittämiseen. Tutkimuksen tekovaiheessa koimme kysymykset haastaviksi sen vuoksi, että ne linkittyivät läheisesti toisiinsa ja tutkimustuloksia oli vaikea erotella toisistaan. Lopulliset tutkimustulokset olivat haasteista huolimatta kuitenkin niitä, johon pyrimme. Aineiston haussa käytimme luotettaviksi tiedettyjä elektronisia tietokantoja, kuten Linda, Arto, Volter, Ebsco- cinahl ja Medic. Saatavilla oli useita asianmukaisia tietokantoja, mutta niihin ei tutkijoilla tai koululla ollut käyttöoikeutta. Aineiston valintaan vaikutti siis tietokantojen rajallisuus. Hakuja tehdessä kirjaimme tarkasti ylös hakusanat, hakutulokset ja valinnat (ks. Liite 1). Hakusanat muokkaantuivat hakuja tehdessä asianmukaisiksi tutkimuskysymyksiä käsitteleviksi ja saimme niillä haluttuja tutkimuksia riittävästi. Osa hakusanoista ei tuottanut toivottua määrää tuloksia, mutta pyrimme hakemaan aineistoa mahdollisimman monipuolisesti. Parhaimpina hakusana yhdistelminä toimivat Harj. AND Ohj. ja Opisk. AND Ohj. Kokemattomuus vaikutti aineiston hakuvaiheessa siihen, että olimme ennakkoluuloisia hakutulosten suhteen emmekä osanneet laajentaa ymmärrystä tietokantojen saatavuuden suhteen. Tämän vuoksi hakeuduimme tiedonhankintaklinikkaan, jossa informaattikko opasti eri tietokantojen käytössä.

Mukaanotto- ja poissulkukriteerit muodostuivat saatavilla olevan aineiston mukaan. Kriteerit oli tarkoin mietityt ja hyvin toimivat. Toinen tutkimuskysymys kärsi tuloksissaan siitä, että omaohjaajan ominaisuuksia käsitteleviä tutkimuksia löytyi runsaammin 1990-luvulta. Näitä emme kuitenkaan tutkimuksessa käyttäneet, sillä sairaanhoitajakoulutus oli silloin opistotasoinen ja nyt koulutus on korkeakoulutasoinen. Näin ollen määrittelimme aineistojen käytössä julkaisu aikavälin vuosiin 2004 - 2011. Tutkimusten tuli myös olla tasoltaan pro -graduista, väitöskirjoja tai tutkimusartikkeleita. Opinnäytetöitä tutkimuksessa ei käytetty, sillä niiden tutkimuksellinen taso tähän työhön ei ollut riittävä ja luotettavuus olisi kärsinyt. Tärkeä mukaanottokriteeri oli myös se, että tutkimusten tuli työelämälähtöisyyden takia olla tehtynä ohjaajan näkökulmasta. Työtä olisi rikastuttanut opiskelijan näkökulma tarkastellessamme ohjauksen laatua, mutta rajasimme sen tarkoituksella pois, jotta aineistosta ei olisi tullut liian suuri. Rajasimme valinnan myös siihen, että tutkimus tuli olla saatavilla kokonaisuutena, jotta meidän oli mahdollista perehtyä sen koko sisältöön. Aineistoa oli saatavilla runsaasti suomenkielellä, joten englanninkieliset tutkimukset jäivät vähäisiksi.

Tutkimuksen luotettavuuteen vaikutti kokemattomuutemme kirjoittajana sekä tutkimuksen tekijöinä. Kokemattomuus näkyi kirjallisuuskatsauksen koko prosessissa ja etenkin kyvyssä käsitellä aineistoa. Kirjallisuuskatsauksen teki haastavaksi myös se, ettei alkuperäisissä tutkimuksissa käsitelty omaohjaajan positiivisia, eikä negatiivisia ominaisuuksia, joita toisella tutkimuskysymyksellä haettiin. Aiheeseen olisi löytynyt sopivia tutkimuksia, mutta mukaanottokriteerit estivät niiden tutkimusten mukaanoton. Jouduimme valitsemaan tutkimuksen luotettavuuden ja tutkimustulosten välillä, joten tutkimustulokset jäivät vajaiksi tutkimuskysymykseen nähden. Opinnäytetyössä eteneminen oli koko prosessin ajan hallinnassa ja koimme saavamme työstä viimeistellyn, kun työtä ei tehty kiireellä. Tutkimuksessa tekstiviitteet merkittiin lähteitä lainatessa. Lähteet kirjattiin lähdeluetteloon kirjallisen työn ohjeiden mukaisesti. Tutkimus oli kirjallisuuskatsaus, joten eettisyys ei ollut ongelma esimerkiksi anonymiteetissä tai muissa toiminnalliseen työhön viittaavissa toiminnoissa. Pyrimme toimimaan eettisesti tutkimuksen tuloksissa toisiin tekijöihin viittaamisessa. Emme vääristelleet toisen tekijän kirjoituksia emmekä ottaneet niitä omiin nimiin. Sen vuoksi oli tärkeää merkitä lähdeviitteet välittömästi tekstinkirjoittamisen yhteydessä. Huomioimme tekijän-

oikeudelliset seikat tekstiä käsitellessä. Lähetimme työelämäedustajalle ja yhteistyökumppanille, Päijät-Hämeen keskussairaallalle, tutkimuksen tekoon vaadittavat toimeksiantosopimuksen ja tutkimusluvan (ks. liite 4 ja 5).

Työtä tarkastellessa voimme todeta, että kirjallisuuskatsaus oli sopiva tutkimusmenetelmä tähän opinnäytetyöhön. Halusimme tutkia aiheeseen liittyvää, jo olemassa olevaa tietoa ja tuoda siitä keskeisimmät asiat esille. Tutkimuskysymysten pohjalta työ tähtäsi tavoitteeseen eli opiskelijaohjauksen laatuun, mikä myös palvelee hyvin työelämän edustajan tarvetta. Keskeistä tässä työssä oli tarpeeksi pitkä ajankäyttö prosessille. Työn teossa ei tullut kiire ja työtä tehdessä tapahtui myös omaa kehittymistä.

6.2 Tulosten tarkastelua

Kaikkien tutkimuskysymysten pääpaino oli opiskelijaohjauksen laadussa ja sen edistämisessä. Ensimmäinen tutkimuskysymys käsitteli opiskelijaohjausta ja sen toimivuutta. Keskeisimmiksi tuloksiksi nousivat esiin, että opiskelijaohjauksen edellytyksenä on henkilökohtainen nimetty ohjaaja, harjoitteluyksikössä tulee olla myönteinen ja kollegiaalinen ilmapiiri ja osastonhoitajan tulee tiedottaa opiskelijoista ohjaajille. (Ruuskanen ym. 2010, 48 - 51; Sarajärvi ym. 2006, 212; Luojus 2011, 42; Nojonen 2008, 57; Hakojärvi 2011, 39; Mäkinen 2011, 85; Puttonen 2009, 73; Saarikoski ym. 2009, 165). Ohjauksen tulee sisältää huolellinen perehdytys, sekä riittävästi oppimistilanteita ja esimerkin näyttämistä (Nojonen 2008, 57- 58; Helin 2004, 46; Mäkinen 2011, 84; Puttonen 2009, 74). Ohjauksen tavoitteena on opiskelijan omien tavoitteiden saavuttaminen, teorian ja käytännön yhdistäminen sekä positiivisen kuvan saaminen terveysalan ammattilaisen työstä (Helin 2004, 42- 43; Heinonen 2004, 37).

Meretojan (2012,1) valtakunnallisen CLES verkoston seminaarin suullisessa esityksessä tuotiin esiin vuoden 2011 CLES tulokset 28 organisaatiosta. CLES-tulokset saatiin tutkittaessa perustutkintoa suorittavilta opiskelijoilta, pääasiassa sairaanhoitajaopiskelijoilta. Tulokset osoittivat, että työyhteisöissä oli myönteinen ilmapiiri ja henkilökuntaa oli helppo lähestyä. Keskiarvoksi muodostui noin 8

asteikolla 0 - 10. Työyksikön ilmapiiri on kasvanut myönteisemmäksi vuodesta 2010. Osastonhoitajan tuen keskiarvoksi muodostui noin 7. (Meretoja 2012, 16). CLES tuloksien mukaan perehdytys työyksiköihin on hyvin toteutettu ja keskiarvoksi muodostui 8. Myös mielekkäitä oppimistilanteita oli riittävästi. Oppimistavoitteiden saavuttaminen toteutui vastaajien mielestä melko hyvin tai erittäin hyvin ja teoriaopetus tuki oppimista melko hyvin. (Meretoja 2012, 17.)

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiirin opiskelijaohjauksen palautekyselyssä käytettävässä CLES versiossa käsitellään opiskelijaohjaukseen keskeisesti vaikuttavia laatutekijöitä. Kyselyssä käsitellään työyksikön ilmapiiriä, ohjauksellisia lähtökohtia, nimettyä ohjaajaa, opiskelijan oppimistavoitteita, ammatillista kehitystä ja teoriaosaamista. (Sairaanhoitopiirien opiskelijaohjauksen palautekyselyssä käytettävä CLES versio 2009, 2 - 3.) Myös Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymän opiskelijaohjauksen laatukriteereissä mainittiin, että sairaanhoitopiirin opiskelijayksiköissä tulee olla opiskelijamyönteinen ilmapiiri, jossa koko henkilökunnalla on ohjausvelvollisuus, opiskelijan oppimistehtävien tulee tukea oppimista ja yksiköissä tulee olla kirjallinen perehdytysohjelma opiskelijoille (Opiskelijaohjauksen laatukriteerit oppilaitos- työelämäyhteistyössä 2008, 3 - 4). Pohjois-Savon sairaanhoitopiirin opiskelijaohjauksen laatusuosituksen käsittelevät harjoitteluyksikön toimintaa, perehdytystä, teoriaa ja käytäntöä sekä ohjaajakoulutusta (Pohjois-Savon alueellinen opiskelijaohjauksen yhteistyöverkosto 2010, 3). Nämä osa-alueet tukevat sitä, että kirjallisuuskatsauksemme on onnistunut tuomaan esiin keskeisiksi tuloksiksi ne tekijät, jotka edistävät opiskelijaohjauksen laatua. CLES versiossa käsiteltiin myös nimetyn ohjaajan ja opiskelijan välillä käytäviä keskusteluja sekä väli- ja loppuarviointia joita meidän tuloksemme eivät tuoneet keskeisinä tekijöinä esiin (Sairaanhoitopiirien opiskelijaohjauksen palautekyselyssä käytettävä CLES versio 2009, 2). Johtopäätöksinä voimme myös sanoa, että laadukkaan opiskelijaohjauksen edellytyksenä on edellä mainittujen ohjauksellisten lähtökohtien toteutuminen ja taitavat harjoittelun ohjaajat. Toimintayksikön ohjausilmapiiri luo taitavalle ohjaajalle toimintaedellytykset laadukkaan ohjauksen toteuttamiselle. (Luojus 2011, 148 - 149.)

Toinen tutkimuskysymys käsitteli sitä, millaiset valituissa tutkimuksissa ovat omaohjaajan ominaisuudet. Tutkimuksista nousi keskeisenä tuloksena esiin, että

innostava omaohjaaja motivoi opiskelijaa, sekä tukee ja on roolimallina hänelle (Kaarto 2010, 32; Helin 2004, 48; Lehtola 2008, 45; Kaihlanen 2012, 39- 40). Omaohjaajan halu ohjata opiskelijaa vaikuttaa ohjaamisen onnistumiseen oppimistilanteiden tarjoamisessa, teorian ja käytännön yhdistämisessä, sekä harjoittelun tavoitteiden asettamisessa (Helin 2004, 42; Nojonen 2008, 56- 57; Salmela 2004, 35; Mäkinen 2011, 91). Jo yli kymmenen vuotta sitten Oinosen tutkimuksen tulokset tukevat tämän opinnäytetyön kirjallisuuskatsauksen tuloksia. Oinonen (1998, 62 - 64) tuo esille omaohjauksen tarpeellisuuden sanoen, että ilman ohjausta opiskelija jää yksin käsittelemättömien kysymysten kanssa ja oppiminen jää irralliseksi tapahtumaksi. Omaohjaaja on opiskelijalle jopa tärkeämpi kuin opettaja, koska ohjaaja viettää paljon aikaa opiskelijan kanssa harjoittelun aikana. Heinonen (2004, 37) tuo suosituksessaan myös esille, että opiskelija ja ohjaaja ovat yhdessä vastuussa siitä, että opiskelijan oppiminen on tavoitteiden mukaista ja että oppimistilanteita kertyy riittävästi.

Kirjallisuuskatsauksen tutkimustuloksissa omaohjaajan ja opiskelijan vuorovaikutukseen vaikuttaa luottamuksellisuus opiskelijan ja ohjaajan välillä, sekä ohjaussuhteen vastavuoroisuus ja tasavertaisuus (Helin 2004, 44 - 53; Kaihlanen 2010, 41 - 43; Salmela 2004, 35; Jääskeläinen 2009, 35; Kaarto, 2010, 25 - 30). Myös Heinosen (2004, 29) suosituksessa opiskelijat toivoivat saavansa enemmän vastuuta, luottamusta ja vapautta toteuttaa itseään niin koulutusyksikössä kuin harjoittelussakin. Hän tuo esille, että opiskelijoilla on tarve saada arvostusta ja tukea itselleen, sekä tiedoilleen ja taidoilleen. Heinosen suositus tukee kirjallisuuskatsauksen tutkimuksissa esille tullutta viimeisen vaiheen opiskelijoiden toivetta, saada vapaammat kädet toimia hoitotyössä. (Heinonen 2004, 29.) Ristiriitaa tuo se, että Jääskeläisen (2009, 7) mukaan omaohjaaja kantaa vastuun opiskelijan kaikista toiminnoista ohjatussa harjoittelussa. Tutkimustuloksissa ei tuotu esille, miten ohjaajat näkivät mahdolliseksi toteuttaa opiskelijoiden toiveen, eikä sitä, miten omaohjaajat ovat onnistuneet yhdistämään tasavertaisuuden ohjaussuhteessa, sekä vastuun harjoittelun aikana. (Kaihlanen 2010, 44.)

Kolmas tutkimuskysymys käsitteli omaohjauksen ja ohjaussuhteen onnistumista. Ohjaajan tulee omata tietyt ohjausvalmiudet, jotta ohjaussuhde on toimiva. Ohjausvalmiuksiin mainittiin tutkimuksissa vaikuttavan ohjaajakoulutus, ohjaajan mo-

tivaatio ja ammatillinen osaaminen (Övermark 2008, 56- 57; Heinonen 2004, 35; Kaarto 2010, 8; Kukkola 2008, 33; Lehtola ym. 2008, 69; Luojus 2011, 151). Ohjaajat tarvitsevat opiskelijaohjauksessa tukea terveydenhuollon organisaatiolta ja opettajalta (Övermark 2008, 55). Myös työkavereiden tuki mainittiin tutkimuksissa merkittäväksi tekijäksi (Övermark 2008, 57; Lehtola ym. 2008, 73). Ohjaajat toivoivat saavansa hoitotyön koulutukseen liittyvää materiaalia erilaisista kurssi-vaatimuksista, tavoitteista ja kaavakkeita helpottamaan arviointia (Kaarto 2010, 8; Kukkola 2008, 59; Heinonen 2004, 18; Övermark 2008, 55).

Arviointi ja palautteen antaminen mainittiin kaikissa kirjallisuuskatsauksen tutkimuksissa haastavaksi ja epäselväksi ohjaajan näkökulmasta. Yllättävää oli se, että ohjaajat eivät kokeneet opettajien läsnäoloa ohjausta helpottavaksi tekijäksi, vaan tuen saaminen koettiin tärkeämmäksi organisaation puolelta. Ristiriitaa tähän luote, että Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän opiskelijaohjauksen kehittämistyöryhmän loppuraportissa 2010 mainittiin, että yhteistyö oppilaitoksen ja harjoitteluyksikön välillä tulisi olla tiiviimpää ja opettajien vierailuja osastoille kaivataan useammin. Kirjallisuuskatsauksen tuloksia tuki kuitenkin se, että harjoittelujaksojen tavoitteiden tulisi olla selkeämpiä ja koulutusta toivottiin opiskelijan arviointiin. (Opiskelijaohjaustyöryhmä 2010, 6.) Kirjallisuuskatsauksen tulokset toivat keskeisimpinä tekijöinä esiin sen, että ohjaajat kokivat kiireen ja oman motivaation vaikuttavan eniten ohjaussuhteeseen. Ohjaajakoulutukset ovat selkeästi vaikuttaneet ohjaajien ohjausmotivaatioon ja koulutusta tulisikin lisätä opiskelijaohjaustyöryhmän (2010, 13) mukaan Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymässä. Kirjallisuuskatsauksen tutkimuksissa käsiteltiin selkeästi eniten ohjaajakoulutusta ja sen sisältöä ja se oli merkittävässä osassa ohjaussuhteen onnistumisessa.

6.3 Tulosten hyödynnettävyys ja jatkotutkimusehdotukset

Tämä tutkimus on opiskelijaohjauksen kehittämisen kannalta tärkeä. Tutkimus on myös ajankohtainen, sillä tänä päivänä on tärkeää luoda terveysalan ammattilaisen työstä positiivinen ja kiinnostava kuva. Opiskelijat saavatkin käytännön harjoittelujaksojen myötä ensikontaktin hoitotyöhön ja tulevaisuuden ammattiinsa ja sii-

hen vaikuttaa keskeisesti laadukas opiskelijaohjaus. Lehtolan ym. (2008, 77) mukaan opiskelijaohjauksen panostuksen lisääminen ja laadun kehittäminen työyksiköissä on merkittävä asia, sillä opiskelijaohjauksella on kauaskantoisia vaikutuksia. Ohjaajan sekä työyksikön suhtautuminen opiskelijaan ja hänen ohjaukseen vaikuttaa siihen, kuinka halukkaita opiskelijat ovat jatkossa työskentelemään työyksikössä. Negatiiviset ohjauskokemukset voivat vaikuttaa jopa opiskelijoiden ammatinvaihtoaikaisiin. (Lehtola ym. 2008, 77.)

Päijät-Hämeen keskussairaalan on mahdollista hyödyntää tämän tutkimuksen tuloksia opiskelijaohjauksen laadun kehittämisessä. Olemme käyneet jo esittelemässä tutkimuksemme tuloksia Päijät-Hämeen keskussairaalan opiskelijaohjaaja ilta-päivässä ja lisäksi omissa harjoitteluyksiköissämme. Opinnäytetyö vastaa siis työelämän tarpeeseen kehittää opiskelijaohjauksen laatua. Päijät-Hämeen keskussairaalla on kehitteillä opiskelijaohjauksen laatukriteerit ja tämä opinnäytetyö toimii hyvänä teoriapohjana. Laatukriteerien päätarkoitus on opiskelijaohjauksen laadun kehittäminen yhteneväiseksi ja näyttöön perustuvaksi. Kriteerit myös osaltaan kehittävät työyhteisön toimintaa niin, että ohjaajien toiminta on perusteltua ja tarkoituksenmukaista. Kirjallisuuskatsauksen tuloksia voidaan hyödyntää myös seuraavissa opiskelijaohjausta käsittelevissä tutkimuksissa.

Käytännön harjoittelu ja opiskelijaohjaus on hoitotyön koulutuksen yksi tärkeimmistä osista. Sitä voi ja tulee kehittää. Opiskelijaohjaus on koulutusorganisaation, työyksikön ja opiskelijan yhteinen asia. Jokaisen panos ja motivaatio vaikuttavat ohjauksen laatuun ja sen onnistumiseen. Siksi opiskelijaohjausta tulee tarkastella monesta näkökulmasta. Jatkossa voitaisiin tutkia miten ohjauksen vapaaehtoisuutta voitaisiin lisätä ja miten ohjaajakoulutus vaikuttaa opiskelijaohjaukseen. Opiskelijaohjausta olisi hyvä tarkastella myös opettajan näkökulmasta. Tutkimuksien avulla olisi mahdollista selvittää, miten ohjaus muuttuu, kun ohjaaja suostuu siihen vapaaehtoisesti. Ohjaajakoulutusta tulisi myös jatkossa kehittää niin, että jokainen työntekijä pääsee siihen jossain vaiheessa työelämään. Ohjaajakoulutukseen voitaisiin myös ottaa enemmän opiskelijan näkökulmaa. Opiskelijaohjausta muutenkin voisi jatkossa tutkia enemmän opiskelijan näkökulmasta, jotta ohjauksesta saataisiin mahdollisimman tarkoituksenmukaista ja laadukasta. Tätä aihetta on jo

tutkittu paljon, mutta opiskelijaohjausta kehitetään koko ajan, joten sitä tulee myös jatkossa tutkia.

LÄHTEET

Aineiston analysointi ja sen käsittely. 2003. Aineistolähtöinen sisällönanalyysi. Oulun yliopisto. [viitattu 26.4.2012]. Saatavissa:

<http://herkules.oulu.fi/isbn9514271637/html/x883.html>

Elomaa, L., Paltta, H., Saarikoski, M., Sulosaari, V. & Ääri, R-L. 2005. Taitava harjoittelun ohjaaja. Turku: Turun ammattikorkeakoulun oppimateriaaleja 24.

Hannula, L. & Kaunonen, M. 2012. Systemaattinen kirjallisuuskatsaus osana hoitotyön suositusten laadintaa - Esimerkkinä imetysohjaus. Sairaanhoidajaliitto. [viitattu 28.2.2012]. Saatavissa:

http://www.sairaanhoidajaliitto.fi/amatilliset_urapalvelut/julkaisut/sairaanhoidaja-lehti/12_2006/muut_artikkelit/systemaattinen_kirjallisuuskatsa/

Hartikainen, S. 2005. Hoitotyön opettajan ja ohjaajan yhteistyö ohjatussa harjoittelussa. Pro Gradu- tutkielma. Turku: Turun yliopisto.

Heinonen, N. 2004. Terveysalan koulutuksen työssäoppiminen ja ohjattu harjoittelu. Suositus sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.

Helin, R. 2004. Opiskelijaohjaus osana terveysalan ammattilaisen työtä - ohjaajan näkökulma. Pro gradu – tutkielma. Oulun yliopisto.

Helsingin ja Uudenmaan sairaanhoitopiiri. 2009. Sairaanhoidopiirien opiskelijaohjauksen palautekyselyssä käytettävä CLES- versio.

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. 2009. Tutki ja kirjoita. Hämeenlinna: Karisto.

Jääskeläinen, L. 2009. Sairaanhoidaja opiskelijan käytännön harjoittelun ohjaajana. Pro gradu –tutkielma. Hoitotieteen laitos. Tampereen yliopisto.

Kaarto, M. 2010. Sairaanhoidajaopiskelijan ohjaajana toimiminen: mistä motivaatiota ohjaamiseen? Pro Gradu- tutkielma. Turku: Turun yliopisto.

Kaihlanen, A-M. 2010. Hoitotyön opiskelijasta sairaanhoitajaksi – kokemus roolin muutoksesta ja ohjaajan mahdollisuuksista tukea opiskelijaa. Pro Gradu- tutkielma. Turku: Turun yliopisto.

Kanta-Hämeen sairaanhoitopiirin kuntayhtymä. 2008. Opiskelijaohjauksen laatu- kriteerit oppilaitos – työelämäyhteistyössä.

Kukkola, E. 2008. Sairaanhoidajan opiskelijaohjaustaidot sekä ohjaajakoulutuksen tarve ja hyöty hoitotyön ohjatun harjoittelun oppimisympäristössä. Pro gradu – tutkielma. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos.

Kääriäinen, M. & Kyngäs, H. 2005. Käsiteanalyysi ohjaus käsitteestä hoitotieteessä. *Hoitotiede* 17/2005, 250 - 258.

Lahti, H. 2006. Eläkkeeltä töihin. Sairaanhoidajaliitto. [viitattu 17.12.2011]. Saatavissa:

http://www.sairaanhoidajaliitto.fi/ammattilliset_urapalvelut/julkaisut/sairaanhoidaja-lehti/12_2006/ajankohtaiskirjoitus/elakkeelta_toihin/

Lehtola, A. & Vehkaperä, A. 2008. Opiskelijaohjaus ennen ja jälkeen ohjaajakoulutuksen – opiskelijavastaavien näkökulma. Pro gradu –tutkielma. Terveystieteiden laitos. Oulun yliopisto.

Lipponen, V., Roto, H. & Luojus, K. 2011. Laatusuositukset ohjatussa harjoittelussa. *Asiantuntija. Sairaanhoidaja* vol. 84.

Luojus, K. 2011. Ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen toimintamalli. Ohjaajien näkökulma. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto.

Meretoja, R. 2012. Valtakunnallisen CLES-verkoston seminaari. Helsingin ja uu-

denmaan sairaanhoitopiiri. Oulu.

Meretoja, R., Häggman-Laitila, A., Lankinen, I., Sillanpää, K., Rekola, L. & Eriksson, E. 2006. Lähiohjaaja sairaanhoitajaopiskelijoiden ohjatussa harjoittelussa. Tutkiva Hoitotyö 4 (2).

Mykrä, T. 2007. Työpaikkaohjaaja oppimisen edistäjänä – opiskelijan ohjaaminen ja arviointi työpaikalla. Vammala.

Mäkelä, M., Varonen, H. & Teperi, J. 1996. Systemoitu kirjallisuuskatsaus tiedon tiivistäjänä. Lääketieteellinen Aikakauskirja Duodecim 1996/ 112 (21).

Mäkinen, T. 2011. Vastaamisesta kysymiseen – Sairaanhoitajaopiskelijoiden ohjaus ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa. Kasvatustieteen lisensiaatintutkimus. Tampereen yliopisto. Kasvatustieteiden yksikkö. [viitattu 22.4.2012]. Saatavissa: <http://tutkielmat.uta.fi/pdf/lisuri00134.pdf>

Nojonen, P. 2008. Hoitotyön opiskelijaohjaus erikoissairaanhoidossa: kyselytutkimus mentoreille. Pro gradu – työ. Kuopion yliopisto.

Oinonen, I. 1998. Harjoittelun ohjaus hoitotyön koulutuksen eri vaiheissa. Lisensiaatin tutkimus. Tampereen yliopisto.

Opiskelijaohjaustyöryhmä. 2010. Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymän opiskelijaohjauksen kehittämistyöryhmän loppuraportti 2010. Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä.

Opiskelijaohjauksen laatusuosituksset. 2010. Pohjois-Savon alueellinen opiskelijaohjauksen yhteistyöverkko. Pohjois-Savon sairaanhoitopiiri.

Puttonen, J. 2009. Hoitotyön opiskelijoiden ja mentoreiden arvioita opiskejaohjauksesta. Pro gradu- tutkielma. Hoitotieteen laitos. Kuopion yliopisto.

Ruuskanen, S. & Meretoja, R. 2010. Opiskelijoiden näkemyksiä yliopistosairaa-

lasta oppimisympäristönä. *Sairaanhoitaja* vol. 83 no. 2. Helsinki: Suomen sairaanhoitajaliitto Oy. 48–51.

Saarikoski, M. 2002. Clinical learning environment and supervision - Development and validation of the CLES evaluation scale. Turku: Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos. [viitattu 23.9.2012]. Saatavissa:

<http://www.doria.fi/bitstream/handle/10024/5820/D525.pdf?sequence=1>

Saarikoski, M., Kaila, P. & Leino-Kilpi, H. 2009. Kliininen oppimisympäristö ja ohjaus hoitajaopiskelijoiden kokemana – muutokset kymmenvuotiskaudella. *Hoitotiede* vol. 21 no 3.

Salmela, M. 2004. Sairaanhoitajaopiskelijoiden hoitamisen taidot ja niiden opetus ammattikorkeakoulussa: opiskelijoiden, opettajien ja ohjaajien arviot. Turku: Turun yliopisto.

Salminen, A. 2011. Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasa: Vaasan yliopiston julkaisuja. [viitattu 19.3.2012]. Saatavissa: http://www.uwasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf

Salminen, L & Virtanen, H. 2008. (toim.) Matkalla huippuosaajaksi - opetusharjoittelun mahdollisuudet. Turun yliopisto hoitotieteen laitoksen julkaisuja tutkimuksia ja raportteja.

Sarajärvi, A. & Isola, A. 2006. Sairaanhoidon opiskelijoiden hoitotyön toiminta ja siihen yhteydessä olevat tekijät käytännön harjoittelujaksoilla. *Hoitotiede* Vol. 18, no 5.

Savolainen, M. 2011. Työyhteisö näkyväksi. Yamk opinnäytetyö. Metropolia. [viitattu 18.9.2012]. Saatavissa:

http://publications.theseus.fi/bitstream/handle/10024/37466/Savolainen_Mari.pdf?sequence=1

Seldomridge, L. A. & Walsh, C. M. 2006. Evaluating student performance in undergraduate preceptorships. *Journal of Nursing Education* 45 (5).

Terveysalan ammattikorkeakoulutus 2005- työryhmä. 2006. Ammattikorkeakoulusta terveydenhuoltoon. Opetusministeriön työryhmämuistioita ja selvityksiä. Opetusministeriö.

Tuomi, J & Sarajärvi, A. 2009. Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi. Helsinki: Tammi.

Vetovoimainen ja terveyttä edistävä terveydenhuolto 2009- 2011. 2011. Vetovoimaisuutta hoitotyöhön opiskelijaohjauksen käytäntöjä kehittämällä. Pohjois-Karjalan sairaanhoito- ja sosiaalipalvelujen kuntayhtymä. [viitattu 9.12.2012]. Saatavissa: http://www.vete.fi/Raportit/VT/Loppuraportit/VT_Raportti_R6c.pdf

Vilka, H. 2005. Tutki ja kehitä. Helsinki: Otava.

Övermark, A. 2008. Teho- ja leikkausosastojen opiskelijaohjaajien koulutuksen ja tuen tarve – ohjaajien näkökulma. Pro gradu- tutkielma. Hoitotieteenlaitos. Turun yliopisto.

LIITE 1

Elektroninen tietokanta ja hakusanat	Otsikon perusteella valitut	Hylätyt, miksi?	Abstraktin perusteelle valitut	Hylätyt, miksi?	Lopulliset valinnat
Linda Harj? AND Ohj? (yht. 1291)	10	Otsikot eivät vastanneet hakemaamme, tutkimukset olivat liian vanhoja tai ne olivat opinnäytteitä	6	Sisältö käsitteli aihetta opiskelijan näkökulmasta tai aihe ei vastannut hakemaamme	6
Linda Sairaanhoit? AND Opiskelijaohj? (yht. 11)	1	Samoja hakutuloksia	1		1
Linda Sairaanhoit? AND käyt? AND harj? (yht. 34)	2		2		2
Linda Ohj? AND sairaanhoit? AND motiv? (yht. 10)	1	Otsikot eivät vastanneet hakemaamme tai ne olivat opinnäytteitä	1		1

Linda Opiskelijaohj? (yht. 29)	5	Samoja hakutuloksia ja tutkimukset olivat liian vanhoja	5		5
Medic Opiskelijaohj* (yht. 18)	5	Otsikot eivät vastanneet hakemaamme, tutkimukset olivat liian vanhoja ja osa oli jo valittuja tutkimuksia	2	Aiheet eivät vastanneet tutkimuskysymyksiimme	1

Ebsco – Cinahl Nurse practitioners AND mentorship (yht. 14)	1	Otsikot eivät vastanneet hakemaamme tai ne käsitteivät aihetta vain opiskelijan näkökulmasta	1		1
EBSCO – Cinahl Mentor AND nursing AND Motivation AND student (yht.5)	1	Otsikot eivät vastanneet hakemaamme tai aineistoa ei ollut saatavissa kokonaisuudessaan	1		1
EBSCO – Cinahl Mentorship AND nurse AND motivation (yht.27)	2	Otsikot eivät vastanneet hakemaamme tai aineistoa	1		1
Aleksi Opisk* JA Ohj* (Yht. 288)	20	Otsikot eivät vastanneet hakemaamme tai aineisto oli liian vanha			1
Volter Opisk? AND Ohj? (yht. 653)	21	Tutkimukset olivat jo aikaisemmin valittuja tai ne olivat liian vanhoja			2

LIITE 2

1. tutkimuskysymyksen (Miten opiskelijaohjaus kuvataan valituissa tutkimuksissa?) tutkimukset.				
	Tekijä (t), tutkimuksen nimi, tutkimusvuosi	Tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Keskeiset tulokset
1	Mäkinen, T. 2011. Vastaamisesta kysymiseen. Sairaanhoidajaopiskelijoiden ohjaus ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa. Kasvatustieteen lisensiaattitutkimus. Tampereen yliopisto.	Tuottaa kuvailevaa tietoa hoitotyön opiskelijoiden ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksesta työpaikalla ohjaajien näkökulmasta.	Laadullinen tutkimus. Toimitettiin toimintatutkimuksena.	Sairaanhoidajien antama ohjaus opiskelijoiden ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa koostui kolmesta yläteemasta, jotka olivat ohjausprosessin käynnistyminen, sairaanhoidaja opiskelijan oppimisen tukena ja itseohjautuvuus ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen haasteena.
2	Helin R. 2004. Opiskelijaohjaus osana terveysalan ammattilaisen työtä. Ohjaajan näkökulma. Pro gradu –tutkielma. Oulun yliopisto.	Selvittää, miten terveysalan käytännön harjoittelun ohjaajat hahmottavat opiskelijoiden ohjauksen osana työtänsä.	Laadullinen tutkimus. Tutkimusaineisto kerättiin teemahaastattelun avulla.	Käytännönharjoittelun ohjaajat kokevat terveysalan ammattilaisen työn edellyttävän kokonaisvaltaista ammatinhallintaa. Opiskelijaohjaus on ohjaajien mukaan suunnitelmallista, sekä tavoitteellista toimintaa ja he ajattelevat, että ohjaajan tehtäviin kuuluu oppimisen tukeminen, opiskelijan oppi-

				misympäristöön perehdyttäminen, asiantuntemuksen jakaminen, ja vastuun kantaminen opiskelijan harjoittelusta.
3	Nojonen, P. 2008. Hoitotyön opiskelijaohjaus erikoissairaanhoidossa: kyselytutkimus mentoreille. Pro gradu – tutkielma. Kuopion yliopisto.	Kuvata hoitotyössä tapahtuvaa opiskelijaohjausta erikoissairaanhoidossa ohjaajien eli mentoreiden arvioimana.	Määrällinen tutkimus. Kyselytutkimus.	Hoitotyön mentoreiden mielestä opiskelijaohjaus toteutui pääosin hyvin. Hoitotyön opiskelijan tukeminen ja ohjaaminen ammattiin kasvussa, erilaisten oppimistilanteiden- ja kokemusten järjestäminen opiskelijalle ja opiskelijan perehdyttäminen toteutuivat mentoreiden mielestä erittäin hyvin. Opiskelijaa kohdeltiin hoitotiimin jäsenenä.
4	Puttonen, J. 2009. Hoitotyön opiskelijoiden ja mentoreiden arvioita opiskelijaohjauksesta. Pro gradu –työ. Kuopion yliopisto.	Kuvata hoitotyön opiskelijoiden mentorointia eli opiskelijaohjausta hoitotyön käytännössä tapahtuvan harjoittelun aikana alan ammattiin opiskeltaessa hoitotyön opiskelijoiden ja mentoreiden eli ohjaajien näkökulmasta.	Määrällinen tutkimus. Kyselylomake.	Opiskelijoiden ja mentoreiden arvioiden mukaan opiskelijaohjaus toteutui pääosin hyvin. Yhteisten työvuorojen tekeminen ei aina onnistunut kolmi-vuorotyöstä ja ohjaajien sairaus- tai muista lomista johtuen. Mentorit eivät saaneet riittävästi tukea ohjaavalta opettajalta. Hoitotyön mentoreita tulisi kouluttaa tehtävänsä.

5	Luojus, K. 2011. Ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen toimintamalli. Ohjaajien näkökulma. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto.	Luoda ja kuvata toimintamalli, jonka avulla kehitetään ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjausta ohjaajien näkökulmasta.	Laadullinen interventiotutkimus.	Ohjaajaominaisuudet toteutuivat hyvin ja ohjaustaitonsa vastaajat arvioivat melko hyväksi. Toimintayksiköiden opiskeluilmapiiri oli myönteinen, mutta ohjaajien ohjaushalukkuudessa ja ohjausajan riittävydessä on kehitettävää. Ohjaajilla on oppimistavoitteiden tuntemisessa ja ymmärtämisessä kehitettävää. Ohjaajat kokivat arvioinnin vaativana ja vastuullisena tehtävänä. Myönteisellä ohjausilmapiirillä oli yhteyttä ohjaajien asennoitumiseen siihen, että opettajat osallistuvat arviointitilanteisiin.
6	Sarajärvi, A. & Isola, A. 2006. Sairaanhoidon opiskelijoiden hoitotyön toiminta ja siihen yhteydessä olevat tekijät käytännön harjoittelujaksoilla. Hoitotiede Vol. 18, no 5.	Kuvata sairaanhoidon opiskelijoiden toimintaa hoitotyössä ja hoitotyön toimintaan yhteydessä olevia tekijöitä käytännön harjoittelussa heidän itsensä kuvaamana.	Laadullinen tutkimus. Aineiston kerättiin esseinä ja haastatteluina 35:ltä sairaanhoidon opiskelijalta kolmessa vaiheessa.	Hoitotyön toiminta muodostuu auttamisesta, ohjauksesta ja tukemisesta sekä yhteistoiminnasta. Hoitotyön toimintaa ohjaavat tekijät muodostuivat osaston toimintamallista, opiskelijoiden tietoperustasta, opiskelijan omasta sisäisestä hoitotyön näkemyksestä sekä opiskelijan ja potilaan yhteisymmärryksestä hoitotyön tavoitteista ja päämääristä.

7	Saarikoski, M., Kaila, P. & Leino- Kilpi, H. 2009. Kliininen oppimisympäristö ja ohjaus hoitaja-opiskelijoiden kokemana – muutokset kymmenvuotiskaudella. Hoitotiede Vol. 21 no 3.	Artikkelissa raportoidaan opiskelijoiden ohjattuun harjoitteluun liittyvissä käsityksissä tapahtuneita muutoksia kymmenvuotiskaudella (1996- 2006).	Empiiriset aineistot on koottu samalla kvantitatiivisella oppimisympäristömittarilla.	Opiskelijoiden kokemuksissa on tapahtunut merkittäviä muutoksia. Ammattikorkeakouluopiskelijat arvioivat monet oppimisympäristön ja ohjauksen ulottuvuudet selvästi myönteisemmin, kuin opisto-asteisen koulutuksen opiskelijat kymmenen vuotta aiemmin.
8	Ruuskanen, S. & Meretoja, R. 2010. Opiskelijoiden näkemyksiä yliopistosairaalasta oppimisympäristönä. Sairaanhoitaja Vol. 83 no 2.	Kuvata vuoden 2007 aikana 1500 opiskelijalta saadut avoimet palautteet ja kehittämisehdotukset.	Laadullinen tutkimus.	Opiskelijoiden mielestä tärkeintä on hyvän ohjauksen lisäksi hyväksyvä ja tasa-arvoinen kohtelu. Jatkuvan palautteen avulla voidaan tunnistaa kehittämiskohteita ja varmistaa, että ohjaus on korkeatasoista ja asiakaslähtöistä.
9	Heinonen, N. 2004. Terveysalan koulutuksen työssäoppiminen ja ohjattu harjoittelu. Suositus sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.	Tarjota käytännöllistä ja ajankoh- taista tietoa sosiaali- ja terveys- alan opiskelijoiden ohjauksesta harjoittelussa.	Suositus	Harjoittelun toteutuksessa keskeistä on hyvä informaation vaihto ja tiedonkulku koulutus- ja toimintayksiköiden välillä, harjoittelun riittävä resursointi ja työnjaosta sopiminen sekä opettajien osallistuminen harjoitteluun. Harjoittelun ohjaajana toimiminen on vastuullista ja tavoitteellista, ja se edellyttää riittäviä ohjausvalmiuksia.

--	--	--	--	--

2. tutkimuskymyksen (Millaiset ovat omaohjaajan ominaisuudet valituissa tutkimuksissa?) tutkimukset

	Tekijä (t), tutkimuksen nimi, tutkimusvuosi	Tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Keskeiset tulokset
1	Jääskeläinen, L. 2009. Sairaanhoidaja opiskelijan käytännön harjoittelun ohjaajana. Pro gradu –tutkielma. Hoitotieteen laitos. Tampereen yliopisto. http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu03611.pdf	Selvittää miten sairaanhoitajat kokevat tämän päivän opiskelijaohjauksen, omat valmiutensa opiskelijoiden ohjaajina sekä tarpeensa saada tukea opiskelijaohjaukseen.	Laadullinen tutkimus. Teema-haastattelu.	Sairaanhoitajat pitävät opiskelijaohjausta tärkeänä osana työtään ja opiskelijoiden ammattiin kasvamista. Tämän päivän opiskelijaohjauksesta esiin nousivat opiskelija-ainekseen, opiskelun raameihin sekä työyhteisön ja koulun väliseen yhteistyöhön liittyvät tekijät. Sairaanhoitajat kokevat ohjaukselliset valmiutensa enimmäkseen riittäviksi.

2	Kaihlanen, A-M. Hoitotyön opiskelijasta sairaanhoitajaksi: kokemus roolin muutoksesta ja ohjaajan mahdollisuuksista tukea opiskelijaa. Pro Gradu- tutkielma. Turku: Turun yliopisto.	Tarkoituksena kuvata valmistumisvaiheessa olevien sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia siirryttäessä opiskelijan roolista sairaanhoitajan rooliin.	Aineistonkeruumenetelmänä käytettiin opiskelijoiden kirjoittamia esse-kirjoitelmia. Opiskelijoiden essee analysoitiin aineistolähtöisesti laadullisen sisällön analyysin avulla.	Valmistuvat sairaanhoitajaopiskelijat kokivat edessään olevan roolimutoksen aiheuttavan runsaasti erilaisia ajatuksia, sekä tunteita. Opiskelijat kokivat jännitystä ja pelkoa oman osaamisen riittämättömyydestä tulevan työympäristön heille asettamissa odotuksissa, sekä henkilökohtaisen vastuun lisääntymisessä. Opiskelijat kokivat viimeisessä harjoittelussa ohjaajan toimintatapojen ja ohjaussuhteen laadulla olevan merkitystä heidän itsevarmuuteen työuran aloittamisessa ja roolinmuutosprosessissa.
3	Salmela, M. 2004. Sairaanhoitajaopiskelijoiden hoitamisen taidot ja niiden opetus ammattikorkeakoulussa: opiskelijoiden, opettajien ja ohjaajien arviot. Turku: Turun yliopisto.	Tarkoitus oli selvittää, minkälaisiksi valmistumassa olevat sairaanhoitajaopiskelijat, hoitotyön opettajat ja käytännön harjoittelua ohjaavat sairaanhoitajat arvioivat opiskelijoiden fyysiset ja psykoemotionaaliset hoitamisen taidot, sekä niiden	Aineistot kerättiin tutkimustavarten laaditulla kyselylomakkeella kahdessa vaiheessa, viimeisen lukukauden opiskelijoilta v. 1996 ja vertailuaineistot v. 2001 opettajilta, sekä käytännön harjoittelua ohjaavilta sairaanhoitajilta	Kaikki osapuolet arvioivat opiskelijoiden taidot keskinkertaisiksi, ohjaajat olivat arvioinneissaan kaikkein kriittisimpiä. Opiskelijat arvioivat fyysisten taitojen opetuksen määrän hieman keskimääräistä vähäisemmäksi. Kaikki osapuolet olivat yksimielisiä siitä, että eniten opiskelijoille oli opetettu opintojen aikana psykoemotionaalista terve-

		opetuksen määrän.		yttä tukevaa hoitamista.
4	Luojus, K. 2011. Ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen toimintamalli. Ohjaajien näkökulma. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto.	Luoda ja kuvata toimintamalli, jonka avulla kehitetään ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjausta ohjaajien näkökulmasta.	Laadullinen interventiotutkimus.	Ohjaajaominaisuudet toteutuivat hyvin ja ohjaustaitonsa vastaajat arvioivat melko hyviksi. Toimintayksiköiden opiskeluilmapiiri oli myönteinen, mutta ohjaajien ohjaushalukkuudessa ja ohjausajan riittävydessä on kehittävää. Ohjaajilla on oppimistavoitteiden tuntemisessa ja ymmärtämisessä kehitettävää. Ohjaajat kokivat arvioinnin vaativana ja vastuullisena tehtävänä. Myönteisellä ohjausilmapiirillä oli yhteyttä ohjaajien asennoitumiseen siihen, että opettajat osallistuvat arviointitilanteisiin.

5	Mäkinen, T. 2011. Vastaamisesta kysymiseen. Sairaanhoidajaopiskelijoiden ohjaus ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa. Kasvatustieteen lisensiaattitutkimus. Tampereen yliopisto.	Tuottaa kuvailevaa tietoa hoitotyön opiskelijoiden ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksesta työpaikalla ohjaajien näkökulmasta.	Laadullinen tutkimus. Toteutettiin toimintatutkimuksena.	Sairaanhoidajien antama ohjaus opiskelijoiden ammattitaitoa edistävässä harjoittelussa koostui kolmesta yläteemasta, jotka olivat ohjausprosessin käynnistyminen, sairaanhoidaja opiskelijan oppimisen tukena ja itseohjautuvuus ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen haasteena.
6	Kaarto, M. 2010. Sairaanhoidajaopiskelijan ohjaajana toimiminen: mistä motivaatiota ohjaamiseen? Pro Gradu- tutkielma. Turku: Turun yliopisto.	Kuvata sairaanhoidajaopiskelijoiden käytännönharjoittelun ohjaajina toimivien sairaanhoidajien kokemuksia ohjaajana toimimisesta, sekä kuvata sairaanhoidajan ohjausmotivaatioon yhteydessä olevia tekijöitä.	Laadullinen tutkimus	Ohjaajien kokemus on, että ohjaajana toimimisella on merkitystä heidän omaan työnsä myönteisesti, sekä kielteisesti. Opiskelijoiden tuoma apu, helpotus työpäivän työhön ja ohjaamisen tuoma vaihtelu omaan työhön antaa tyydytyksen tunteen ohjaamisessa onnistumisessa, mutta taas kielteisenä ohjaajat kokivat toimimisen kuormittavuuden ja työmäärän lisääntymisen omassa työssään.

7	Nojonen, P. 2008. Hoitotyön opiskelijaohjaus erikoissairaanhoidossa: kyselytutkimus mentoreille. Pro gradu – tutkielma. Kuopion yliopisto.	Kuvata hoitotyössä tapahtuvaa opiskelijaohjausta erikoissairaanhoidossa ohjaajien eli mentoreiden arvioimana.	Määrällinen tutkimus. Kyselytutkimus.	Hoitotyön mentoreiden mielestä opiskelijaohjaus toteutui pääosin hyvin. Hoitotyön opiskelijan tukeminen ja ohjaaminen ammattiin kasvussa, erilaisten oppimistilanteiden- ja kokemusten järjestäminen opiskelijalle ja opiskelijan perehdyttäminen toteutuivat mentoreiden mielestä erittäin hyvin. Opiskelijaa kohdeltiin hoitotiimin jäsenenä.
8	Lehtola, A & Vehkaperä, A. 2008. Opiskelijaohjaus ennen ja jälkeen ohjaajakoulutuksen. Opiskelijavastaavien näkökulma. Pro gradu – tutkielma. Oulun yliopisto. Terveystieteiden laitos.	Kuvata opiskelijaohjausta ennen ja jälkeen ohjaajakoulutusta käytännönharjoittelun opiskelijavastaavien näkökulmasta.	Laadullinen tutkimus	Koulutuksen koettiin lisäävän käytännön harjoittelunohjaajan motivaatiota opiskelijaohjaukseen, sekä omien ohjaustapojen tarkastelua ja panostusta opiskelijaohjaukseen.
9	Helin R. 2004. Opiskelijaohjaus osana terveysalan ammattilaisen työtä. Ohjaajan näkökulma. Pro gradu –tutkielma. Oulun yliopisto	Selvittää, miten terveysalan käytännön harjoittelun ohjaajat hahmottavat opiskelijoiden ohjauksen osana työtänsä.	Laadullinen tutkimus Tutkimusaineisto kerättiin teemahaastattelun avulla.	Käytännönharjoittelunohjaajat kokevat terveysalan ammattilaisen työn edellyttävän kokonaisvaltaista ammatinhallintaa. Yhteistyön kehittämistä käytännönohjaajat pitivät tärkeänä. Opiskelijaohjaus on ohjaajien mu-

				kaan suunnitelmallista, sekä tavoitteellista toimintaa.
--	--	--	--	---

3. tutkimuskysymyksen (Mitkä tekijät vaikuttavat ohjauksen onnistumiseen?) tutkimukset

	Tekijä (t), tutkimuksen nimi, tutkimusvuosi	Tarkoitus	Tutkimusmenetelmä	Keskeiset tulokset
1	Kukkola, E. 2008. Sairaanhoidajan opiskelijaohjaustaidot sekä ohjaajakoulutuksen tarve ja hyöty hoitotyön ohjatun harjoittelun oppimisympäristössä. Pro gradu –tutkielma. Turun yliopisto. Hoitotieteen laitos.	Selvittää sairaanhoitajaohjaajien opiskelijaohjaustaitojen eroja ohjaajakoulutuksen käyneiden ja käymättömien välillä. Kuvata heidän kokemuksiaan omasta opiskelijan ohjaajakoulutus tarpeestaan. sekä koulutuksen hyödyllisyydestä.	Tutkimusaineisto kerättiin kyselylomakkeella, joka sisälsi strukturoituja kysymyksiä, sekä avoimia kysymyksiä. Aineisto analysoitiin laadullisella sisällön analyysillä, sekä tilastollisella SAS-ohjelmalla.	Kaikilla ohjaajilla ohjaustaidot osoittautuivat hyväksi. Koulutuksesta oli ollut eniten hyötyä hyvän ohjaussuhteen luomisessa, sekä arvioinnissa. Ohjaajat kokivat tarvitsevansa koulutusta arvioinnissa ja harjoittelun tavoitteiden asettamisessa. Ohjaajat halusivat tietoa opiskelijoiden koulutuksesta ja vaatimuksista.

2	Lehtola, A & Vehkaperä, A. 2008. Opiskelijaohjaus ennen ja jälkeen ohjaajakoulutuksen. Opiskelijavastaavien näkökulma. Oulun yliopisto. Terveystieteiden laitos.	Kuvata opiskelijaohjausta ennen ja jälkeen ohjaajakoulutusta käytännönharjoittelun opiskelijavastaavien näkökulmasta.	Laadullinen tutkimus.	Koulutuksen koettiin lisäävän käytännön harjoittelunohjaajan motivaatiota opiskelijaohjaukseen, sekä omien ohjaustapojen tarkastelua ja panostusta opiskelijaohjaukseen.
3	Hartikainen, S. 2005. Hoitotyön opettajan ja ohjaajan yhteistyö ohjatussa harjoittelussa. Pro Gradu- tutkielma. Turku: Turun yliopisto.	Selvittää millaisena hoitotyön opettajat ja käytännönharjoittelun ohjaajat käsittävät yhteistyön ohjatussa harjoittelussa ja miten yhteistyötä voitaisiin kehittää.	Laadullinen tutkimus.	Opettajan ja ohjaajan yhteydenpito tapahtuu erilaisin yhteistyömenetelmin, joista sähköposti ja verkko-opetus on lisääntynyt. Tutkimuksessa tuli esille, että yhteisiä keskusteluita on vähän ja yhteydenpito tapahtuu yleensä ohjaajien puolelta. Ongelmatilanteissa yhteistyö kuitenkin sujuu hyvin.
4	Kaarto, M. 2010. Sairaanhoidajaopiskelijan ohjaajana toimiminen: mistä motivaatiota ohjaamiseen? Pro Gradu- tutkielma. Turku: Turun yliopisto.	Kuvata sairaanhoidajaopiskelijoiden käytännönharjoittelun ohjaajina toimivien sairaanhoitajien kokemuksia ohjaajana toimimisesta, sekä kuvata sairaanhoidajan ohjausmotivaatioon yhteydessä olevia tekijöitä.	Laadullinen tutkimus.	Ohjaajien kokemus on, että ohjaajana toimimisella on merkitystä heidän omaan työhönsä myönteisesti, sekä kielteisesti. Opiskelijoiden tuoma apu, helpotus työpäivän työhön ja ohjaamisen tuoma vaihtelu omaan työhön antaa tyydytyksen tunteen ohjaamisessa onnistumisessa, mutta taas kielteisenä ohjaajat kokivat toimimisen kuormittavuuden ja työmäärän lisääntymisen omassa työssään.

5	Luojaus, K. 2011. Ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjauksen toimintamalli. Ohjaajien näkökulma. Akateeminen väitöskirja. Tampereen yliopisto.	Luoda ja kuvata toimintamalli, jonka avulla kehitetään ammattitaitoa edistävän harjoittelun ohjausta ohjaajien näkökulmasta.	Laadullinen interventiotutkimus.	Ohjaajaominaisuudet toteutuivat hyvin ja ohjaustaitonsa vastaajat arvioivat melko hyväksi. Toimintayksiköiden opiskeluilmapiiri oli myönteinen, mutta ohjaajien ohjaushalukkuudessa ja ohjausajan riittävydessä on kehitettävää. Ohjaajilla on oppimistavoitteiden tuntemisessa ja ymmärtämisessä kehitettävää. Ohjaajat kokivat arvioinnin vaativana ja vastuullisena tehtävänä. Myönteisellä ohjausilmapiirillä oli yhteyttä ohjaajien asennoitumiseen siihen, että opettajat osallistuvat arviointitilanteisiin.
6	Övermark, A. 2008. Teho- ja leikkausosastojen opiskelijaohjaajien koulutuksen ja tarve – ohjaajien näkökulma. 2008. Pro gradu- tutkielma. Turun yliopisto.	Tarkoituksena oli selvittää hoitotyön ja ensihoidon opiskelijoiden ohjatun harjoittelun ohjaajien näkemyksiä koulutuksen ja tuen tarpeesta.	Määrällinen tutkimus. Kyselylomake jossa strukturoituja kysymyksiä.	Opiskelijaohjaajat kokivat tarvitsevansa tukea enemmän kuin koulutusta. Koulutustarpeen osalta ohjaajat tarvitsivat enemmän koulutusta ohjaustaitoihin sekä arviointiin ja palautteeseen kuin ohjaustoimintaan.

7	Nojonen, P. 2008. Hoitotyön opiskelijaohjaus erikoissairaanhoidossa: kyselytutkimus mentoreille. Pro gradu – työ. Kuopion yliopisto.	Kuvata hoitotyössä tapahtuvaa opiskelijaohjausta erikoissairaanhoidossa ohjaajien eli mentoreiden arvioimana.	Määrällinen tutkimus. Kyse-lytutkimus.	Hoitotyön mentoreiden mielestä opiskelijaohjaus toteutui pääosin hyvin. Hoitotyön opiskelijan tukeminen ja ohjaaminen ammattiin kasvussa, erilaisten oppimistilanteiden- ja kokemusten järjestäminen opiskelijalle ja opiskelijan perehdyttäminen toteutuivat mentoreiden mielestä erittäin hyvin. Opiskelijaa kohdeltiin hoitotiimin jäsenenä.
8	Heinonen, N. 2004. Terveysalan koulutuksen työssäoppiminen ja ohjattu harjoittelu. Suositus sosiaali- ja terveydenhuollon toimintayksiköille. Helsinki: Sosiaali- ja terveysministeriö.	Tarjota käytännöllistä ja ajankoh- taista tietoa sosiaali- ja terveysalan opiskelijoiden ohjauksesta harjoit- telussa. Tarkoituksena myös tukea sosiaali- ja terveydenhuollon toi- mijoita yhteistyöhön sosiaali- ja terveysalan koulutusyksiköiden kanssa harjoittelun toteuttamisessa, arvioimisessa ja kehittämisessä työelämän vaatimusten mukaisesti.	Suositus	Harjoittelun toteutuksessa keskeistä on hyvä informaation vaihto ja tiedonkulku koulutus- ja toimintayksiköiden välillä, harjoittelun riittävä resursointi ja työnjaosta sopiminen sekä opetta- jien osallistuminen harjoitteluun. Harjoittelun ohjaajana toimiminen on vastuullista ja tavoit- teellista, ja se edellyttää riittäviä ohjausval- miuksia.

9	<p>Jääskeläinen, L. 2009. Sairaanhoidaja opiskelijan käytännön harjoittelun ohjaajana. Pro gradu – tutkielma. Hoitotieteen laitos. Tampereen yliopisto. http://tutkielmat.uta.fi/pdf/gradu03611.pdf</p>	<p>Selvittää miten sairaanhoitajat kokevat tämän päivän opiskelijaohjauksen, omat valmiutensa opiskelijoiden ohjaajina sekä tarpeensa saada tukea opiskelijaohjaukseen.</p>	<p>Laadullinen tutkimus</p>	<p>Sairaanhoitajat pitävät opiskelijaohjausta tärkeänä osana työtään ja opiskelijoiden ammatin kasvamista. Tämän päivän opiskelijaohjauksesta esiin nousivat opiskelija-ainekseen, opiskelun raameihin sekä työyhteisön ja koulun väliseen yhteistyöhön liittyvät tekijät. Sairaanhoidajat kokevat ohjaukselliset valmiutensa enimmäkseen riittäviksi.</p>
---	---	---	-----------------------------	--

LIITE 3

1. Opiskelijaohjauksen kuvaus valituissa tutkimuksissa (1. tutkimuskysymys)

Alakategoriat	Yläkategoriat	Yhdistävä kategoria
<ul style="list-style-type: none"> - Nimetty ohjaaja <i>Opiskelijaohjauksen yksi tärkeimmistä tekijöistä on henkilökohtainen, nimetty ohjaaja (Ruuskanen ym. 2010, 48; Sarajärvi ym. 2006, 212; Luojus 2011, 42)</i> - Myönteinen ja kollegiaalinen ilmapiiri <i>Opiskelijan hyväksyminen osaksi hoitotiimiä edesauttaa harjoittelun onnistumista (Luojus 2011, 42; Nojonen 2008, 57; Hakojärvi 2011, 39; Mäkinen 2011, 85; Ruuskanen ym. 2010, 51)</i> - Osastonhoitajan johtamistapa <i>Osastonhoitajalla on toimintayksikössä keskeinen merkitys laadukkaaseen ohjaukseen (Puttonen 2009, 73; Ruuskanen ym. 2010, 48; Saarikoski ym. 2009, 165; Luojus 2011, 27- 28).</i> 	Opiskelijaohjauksen edellytys	Opiskelijaohjauksen toimivuus
<ul style="list-style-type: none"> - Perehdytys <i>Opiskelijoiden perehdytys harjoitteluyksikköön on edellytyksenä onnistuneelle harjoittelulle ja opiskelijan turvallisuuden tunteille (Nojonen 2008, 58; Helin 2004, 46; Mäkinen 2011, 84).</i> 	Ohjauksen sisältö	

<ul style="list-style-type: none"> - Oppimistilanteiden tarjoaminen <i>Harjoitteluyksikön ja nime- tyn ohjaajan tulee auttaa opiskelijaa tutustumaan useampiin oppimiskokemuksiin harjoittelun aikana</i> (Puttonen 2009, 74; Mäkinen 2011, 90; Nojonen 2008, 57). - Esimerkin näyttäminen <i>Tutkimuksien mukaan opiskelijat toivovat ohjaajien ensin näyttävän esimerkkiä eri toimenpi- teissä ja auttavan opiskelijoita suoriutumaan tehtävistä</i> (Put- tonen 2009, 78; Mäkinen 2011, 91- 92). 		
<ul style="list-style-type: none"> - Opiskelijan tavoitteiden saavuttaminen <i>Opiskelijaohjauksen tulee perustua harjoittelujaksolle asetettuihin tavoitteisiin, joihin pääsemiseen opiskelijaa tulee ohjata juuri tarjoamalla riittävästi tilaisuuksia oppia</i> (Helin 2004, 42; Heinonen 2004, 37). - Teorian ja käytännön yhdistäminen <i>Opiskelijalle tulisi sel- kiintyä teorian ja käytännön välinen yhteys harjoittelun aika- na</i> (Helin 2004, 43; Heinonen 2004, 25). - Positiiviset oppimiskokemukset <i>Opiskelijaohjauksen tavoit- teena on se, että opiskelija saa positiivisen kuvan terveysalan ammattilaisen työnkuvasta</i> (Helin 2004, 43). 	<p>Ohjauksen tavoite</p>	

1. Omaohjaajan ominaisuudet valituissa tutkimuksissa (2.Tutkimuskysymys)

Alakategoriat	Yläkategoriat	Yhdistävä kategoria
<ul style="list-style-type: none"> - Motivointi <i>Omaohjaajalla on suuri vaikutus siihen, kuinka opiskelija sisäistää uusia asioita harjoittelujaksollaan, sekä motivoituu hoitotyössä oppimiseen (Kaihlanen 2012, 39-40).</i> - Tukeminen <i>Omaohjaajan tukemisen ja hyvän ohjauksen avulla opiskelijat pystyvät paremmin itse ratkaisemaan potilaiden hoidollisia ongelmia (Kaarto 2010, 32).</i> - Roolimalli <i>Omaohjaaja toimii opiskelijalle roolimallina, jonka kautta opiskelija pystyy kehittämään ammatillista minäänsä (Kaihlanen 2012, 39- 40; Kaarto 2010, 32).</i> 	<p>Innostaja</p>	<p>Omaohjaajan ominaisuuksien kokonaisvaltaisuus</p>
<ul style="list-style-type: none"> - Oppimistilanteiden tarjoaja <i>Hyvä omaohjaaja antaa opiskelijan tehdä myös itse, sekä järjestää harjoittelun aikana monipuolisesti mahdollisuuksia oppia hoitamisen taitoja (Nojonen 2008, 57).</i> - Teorian ja käytännön yhdistäjä <i>Käytännön harjoittelun</i> 		

<p><i>omaohjaajat ohjaavat myös opiskelijoita käyttämään teoriatietoa apuna hoitotyötä harjoittelussa</i> (Nojonen 2008, 57; Kaarto 2010, 26; Helin 2004, 43).</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tavoitteellinen ohjaaja <i>Omaohjaajan tulee huolehtia opiskelijan käytännön asioista sekä auttaa opiskelijaa asettamaan harjoitteluajalle tavoitteet ja valita opiskelijalle tämän oppimisvalmiuksiin sopivia tehtäviä</i> (Helin 2004, 42; Nojonen 2008, 56; Heinonen 2004, 36). 	<p>Omaohjaajana toimiminen</p>	
<ul style="list-style-type: none"> - Luottamuksellisuus <i>Luottamuksellisuus opiskelijan ja ohjaajan välillä lisää opiskelijan turvallisuuden tunnetta niin, että opiskelija uskaltaa rohkeammin sanoa omia mielipiteitään, sekä esittää ohjaajalle kysymyksiä</i> (Helin 2004, 49). - Vastavuoroisuus <i>Omaohjaajan ja opiskelijan yhteistyön onnistumisessa edesauttaa ohjaussuhteen muodostuminen vastavuoroiseksi</i> (Helin 2004, 49; Jääskeläinen 2009, 35). - Tasavertainen <i>Viimeistä harjoitteluaan tekevät opiskelijat toivoivat ohjaajien pitävän heitä tasavertaisina tulevana työtovereina</i> (Kaihlanen 2010, 43). 	<p>Omaohjaajan vuorovaikutus</p>	

2.Ohjaussuhteen onnistumista edistävät tekijät valituissa tutkimuksissa (3.tutkimuskysymys)

Alakategoriat	Yläkategoriat	Yhdistävä kategoria
<ul style="list-style-type: none"> - Ohjaajakoulutus <i>Useissa tutkimuksissa on tullut esille sairaanhoitajien tarve saada ohjaajakoulutusta opiskelijoiden ohjaukseen</i> (Kukkola 2008, 58; Övermark 2008, 56; Heinonen 2004, 35; Lehtola ym. 2008, 75). - Ohjaajan motivaatio <i>Hyviin ohjaustaitoihin vaikuttaa se, kuinka kiinnostunut ja motivoitunut ohjaaja on ohjaamiseen</i> (Kukkola 2008, 33; Lehtola ym. 2008, 69; Övermark 2008, 57). - Ammatillinen osaaminen <i>Opiskelijaohjaus edistää ohjaajan ammatillista kasvua</i> (Luojus 2011, 151; Heinonen 2004, 30). 	Ohjausvalmiudet	Ohjaussuhteen edellytys
<ul style="list-style-type: none"> - Organisaation tuki <i>Ohjaajat kokevat tarvitsevansa eniten tukea terveydenhuollon organisaatiolta</i> (Övermark 2008, 54). - Opettajan ja ohjaajan välinen yhteistyö <i>Toimiva opiskelijaohjaus vaatii onnistuakseen opettajan ja ohjaajan</i> 	Yhteistyö	

<p><i>tiivistä yhteistyötä</i> (Lehtola ym. 2008, 72; Heinonen 2004, 40).</p> <p>- Työyhteisön tuki <i>Ohjaajat kokevat työkavereiden tuen tärkeäksi ohjaamisessa</i> (Lehtola ym. 2008, 73; Övermark 2008, 57).</p>		
<p>- Arviointikriteerit <i>Ohjaajat toivovat enemmän materiaalia arvioinnin helpottamiseksi</i> (Kaarto 2010, 8; Lehtola ym. 2008, 74).</p> <p>- Tietoa terveysalan koulutuksesta ja sen tavoitteista <i>Riittävä tieto hoitotyön koulutuksesta koetaan tärkeäksi</i> (Övermark 2008, 55; Lehtola ym. 2008, 74).</p>	Ohjausmateriaali	

LIITE 4. Tutkimuslupahakemus

Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon
kuntayhtymäLUPAHAKEMUS
AMK- ja toisen asteen
OPINNÄYTETYÖ tai KEHITTÄMISHANKE

Hakemus toimitetaan luvan myöntäjälle. Lupaa opinnäyte- ja tutkimustyöhön ei pääsääntöisesti myönnetä potilaisiin tai asiakkaisiin kohdistuviin tutkimuksiin eikä rekisteritutkimuksiin, jotka kohdistuvat PHSOTEY:n salassa pidettäviin potilas / asiakasrekisteritietoihin. (Ks. ohjeet tutkimusluvan hakemiseksi, kohta 4).

Saapumispäivä 9.5.2012

PHSOTEY Dnro TUTKIMUS: 32/2012	PHSOTEY sisäisen laskutuksen SL-koodi: H 059
-----------------------------------	---

Opiskelija/tutkija täyttää ja vastaa allekirjoitusten hankkimisesta

1 Toteutuspaikka: tulosryhmä ja tulosityksikkö

☐ Ensihoito ja päivystyskeskus	☒ Keskussairaala	☐ Kuntoutuskeskus
☐ Lääketieteellisten palvelujen keskus	☐ Peruspalvelukeskus	☐ Tukipalvelukeskus
☐ Yhtymähallinto	☐ Ympäristöterveyskeskus	
Tulosityksikkö:		

2. Opinnäytetyön/kehittämishankkeen tiedot

Oppilaitos, koulutusohjelma ja suuntautumisvaihtoehto	
Lahden ammattikorkeakoulu, sosiaali- ja terveysala hoitotyön koulutusohjelma, sairaanhoitaja	
Oppilaitoksen osoite ja muut yhteystiedot	
Hoitajankatu 3, 15850 LAHTI	
Opinnäytetyön/kehittämishankkeen nimi ja lyhytnimi	
"Hyvä opiskelijaohjaus on työyksikön etu" - kirjallisuuskatsaus opiskelijaohjauksesta ohjaajan näkökulmasta	
Opinnäytetyön/kehittämishankkeen alkamispvm	Opinnäytetyön/kehittämishankkeen arvioitu päättymispvm
01.05.2011	12/2012
Opinnäytetyön luonne	☒ Kehittämishanke ☐ Tutkimus
Opinnäytetyön/kehittämishankkeen tavoitteet ja lyhyt kuvaus toteutuksesta (esim. aineiston keruu, kohderyhmä)	
Tavoitteena on pyrkiä kuvaamaan opiskelijaohjauksen laadun ja omahjauksen onnistumisen keskeisimmät tekijät. Päijät-Hämeen keskussairaalla on mahdollisuus hyödyntää tutkimuksemme tuloksia heidän kehitteillä oleviin opiskelijaohjauksen laatusuosituksiin.	

3. Hakija/hakijat

Luvanhakija/yhteyshenkilö:	Osoite:	Sähköposti:	Puhelin:
Sonja Sulonen	Takojaantie 7 B 15540 Villähde	sonja.sulonen@ipt.fi	050-3131242
Opinnäytetyön/kehittämishankkeen tekijöiden nimet:	Osoite:	Sähköposti:	Puhelin:
Sonja Sulonen			
Tiina Raunio			

4. Opinnäytetyön/kehittämishankkeen kustannuksista vastaa

☒ opiskelija/tutkija	☐ joku muu, mikä:
☐ PHSOTEY:n tulosityksikkö, josta sovittu (pvm ja nimi):	

5. Opinnäytetyön raportointi

☒ Opinnäytetyö/raportti toimitetaan luvan myöntäjälle	☐ Raportti toimitetaan julkaisusarjan toimituskunnalle
☐ Opinnäytetyöstä/raportista pidetään osastokokous/koulutus	
☐ Jokin muu tapa, mikä	

Opinnäytetyön tekijällä on opinnäytetyöhönsä tekijänoikeus, mikäli toimeksiantosopimuksessa ei toisin sovita. Päijät-Hämeen sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä saa opinnäytetyöhön käyttöoikeuden omassa toiminnassaan. Käyttöoikeudesta ei suoriteta palkkiota.

6. Allekirjoitukset

Oppilaitos	
Pvm ja ohjaajan allekirjoitus ja nimenselvennys 3.5.12 <i>[Signature]</i> Hännelä Tiittanen	Puhelin/sähköposti 040-7010397
Tutkimus	
Pvm ja ohjaajan allekirjoitus ja nimenselvennys	Puhelin/sähköposti
Pvm ja osastonhoitajan/esimiehen allekirjoitus ja nimenselvennys 27.04.2012 <i>[Signature]</i> TUNA SAKARI	Puhelin/sähköposti 044-7195254
Pvm ja hakija allekirjoitus ja nimenselvennys 26.4.2012 <i>[Signature]</i> Sonja Sulonen	

7. Luvan myöntäjän viranhaltijapäätös

☒ Myönnetty lupa opinnäytetyöhön/kehittämishankkeeseen hakemuksen mukaisesti	
☐ Lupa edellyttää eettisen toimikunnan käsittelyn	☐ Pyydetään tarkennusta/lisäselvityksiä
☐ Hakemus hylätty	
Perustelu/pyydyttävät lisäselvitykset <i>huomioitua tutkimussuunnitelmaan liittyvät kommentit.</i>	
Aika ja paikka 4.5.2012	
Allekirjoitus ja nimenselvennys, arvo/tehtävänimike <i>[Signature]</i> hallintoylihoitaja	
Tulosryhmä/Tulosalue/Yhteystiedot <i>Keskussairaala PHSOTEY</i>	

8. Pyydytetyt lisäselvitykset toimitettu

Aika ja paikka
Allekirjoitus ja nimen selvennys, arvo/tehtävänimike
Tulosryhmä/Tulosalue/Yhteystiedot

9. Liitteet päivättyinä: Tutkimuslupahakemus rekisteröidään skannaamalla, päiväykset merkittävä liiteluetteloon

☐ Tutkimussuunnitelma tai hankesuunnitelma
☒ Opinnäyte toimeksiantosopimus
☐ Selvitys tutkimuksen kustannuksista ja rahoituksesta (tutkimussuunnitelmassa tai erillisellä liitteellä)
☒ Muut liitteet, mitkä: Opinnäytetyön suunnitelma

Luvan myöntäjä toimittaa hakemuksen/päätöksen eettisen toimikunnan sihteerille.

Kopio myönnetystä luvasta lähetetään:

1) tutkimusluvan hakijalle 2) yksikön osastonhoitajalle/esimiehelle 3) rekrytointikoordinaattorille (HEN)

LIITE 5. Toimeksiantosopimus

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

OPINNÄYTETYÖN TOIMEKSIANTOSOPIMUS (TKI opintopisteet)

TOIMEKSIANTAJA	
Toimeksiantaja	Päijät-Hämeen keskussairaala
Toimeksiantajan yhteyshenkilö	Tuija Sulonen, Johanna Altamurto
Lähiosoite	Keskussairaalankatu 7
Postinumero ja -toimipaikka	15850 Lahti
Toimipisteen kotikunta	Lahti
Puhelin	044 719 5254
Sähköposti	tuija.sulonen@phsotey.fi
OPINNÄYTETYÖN TEKIJÄ/T	
Nimi/nimet ja tunnuksset/tunnukset	Sonja Sulonen 1002720, Tiina Raunio 1002715
Ryhmätunnus/tunnukset	TVHO10
Koulutusohjelma ja -ala	Hoitotyön koulutusohjelma, sairaanhoitaja
Puhelin/puhelimet	050 3131242
Sähköposti/postit	sonja.sulonen@lpt.fi
OHJAAJA	
Ohjaava opettaja	Hannele Tiittanen
Puhelin	050 403 6885
Sähköposti	hannele.tiittanen@lamk.fi
Koulutusala	Hoitotyö
OPINNÄYTETYÖ	
Opinnäytetyön nimi	"Hyvä opiskelijaohjaus on työyksikön etu" - Kirjallisuuskatsaus hoitotyön opiskelijaohjauksesta ohjaajan näkökulmasta.
Opinnäytetyön tavoite	Tavoitteena on pyrkiä kuvaamaan opiskelijaohjauksen laadun ja omaohjauksen onnistumisen keskeisimmät tekijät. Päijät-Hämeen keskussairaalla on mahdollisuus hyödyntää tutkimuksemme tuloksia heidän kehitteillä oleviin opiskelijaohjauksen laatusuosituksiin.

SOPIMUS TOIMEKSIANNOSTA	
☐ Työelämä maksaa opinnäytetyön tekemisestä opiskelijalle tai ammattikorkeakoululle ☐ Työelämän edustajat ohjaavat aktiivisesti opinnäytetyön tekemistä ☒ Työyhteisö hyödyntää tuloksia toiminnassaan ☒ Opinnäytetyöt ovat julkisia asiakirjoja; salassa pidettävä materiaali poistetaan toimeksiantajan pyynnöstä ennen julkaisua ☒ Opiskelija toimittaa toimeksiantajalle erillisen raportin opinnäytetyöstä	
Muut selvitykset opinnäytetyön kustannuksista, tekijänoikeuksista, aikataulusta ja muista erikseen sovituista yksityiskohdista voidaan liittää tämän sopimuksen liitteeksi.	
Liitteitä yhteensä <u>33</u> sivua.	
☐ Toimeksiantajan tietoja ei saa tallentaa ammattikorkeakoulun yritysrekisteriin.	
Tällä sopimuksella toimeksiantaja ja opiskelija sopivat, että opiskelija suorittaa <i>opinnäytetyöksi määritellyn tutkimuksen tai kehittämistyön toimeksiantajalle.</i> Toimeksiantaja sitoutuu antamaan opiskelijan käyttöön opinnäytetyön tekemiseen tarpeelliset tiedot ja antamaan tarvittavaa asiantuntijaohjausta.	
ALLEKIRJOITUKSET	
OPISKELIJA	Sonja Sulonen
Paikka ja päiväys	19/4/2012
Allekirjoitus ja nimenselvennys	 Sonja Sulonen
OPISKELIJA	Tiina Raunio
Paikka ja päiväys	19/4/2012 Lahti
Allekirjoitus ja nimenselvennys	 Tiina Raunio
OHJAAJA	Hannele Tiittanen
Paikka ja päiväys	25/4/2012 Lahti
Allekirjoitus ja nimenselvennys	
TOIMEKSIANTAJA	Päijät-Hämeen keskussairaala
Paikka ja päiväys	14/5/2012
Allekirjoitus ja nimenselvennys	 Jarmo Oksanen, hylk SIIKARINKA ALKAMUKSEN

Tätä sopimusta on tehty kaksi (2) samansisältöistä kappaletta, joista yksi toimitetaan ammattikorkeakoulun opintotoimistoon tilastointia ja arkistointia varten ja yksi jää toimeksiantajalle.

Kopio sopimuksesta toimitetaan ohjaavalle opettajalle ja jokaiselle opinnäytetyön tekijälle. Sopimuksen kopioista vastaavat opinnäytetyön tekijä/tekijät.

Päivitetty 9.5.2011